

Bijlage 2 bij BESL-2023-07

Toelichtende nota

Inhoud

1	Algemene toelichting bij de wijzigingen.....	2
1.1	Flexibiliteit	2
1.1.1	Context	2
1.1.2	Artikelsgewijze bespreking van de wijzigingen.....	5
1.2	Toezicht op gereguleerde documenten van de elektriciteits-distributienetbeheerders....	12
1.2.1	Context	12
1.2.2	Artikelsgewijze bespreking van de voorgestelde wijzigingen	12
1.3	Gebruik van maandvolumes.....	13
1.3.1	Context	13
1.3.2	Artikelsgewijze bespreking van de voorgestelde wijzigingen	14
1.4	Nadere regels inzake de verkoop van in of op appartementsgebouwen of multifunctionele gebouwen opgewekte groene stroom.....	14
1.4.1	Context	14
1.4.2	Artikelsgewijze bespreking van de voorgestelde wijzigingen	16
2	Artikelsgewijze toelichting bij de wijzigingen.....	17

1 Algemene toelichting bij de wijzigingen

1.1 Flexibiliteit

Art. 4.1.17/5 van het Energiedecreet geeft de VREG de bevoegdheid om in zijn technische reglementen nadere regels op te nemen over buitengewone omstandigheden en onvoorziene uitzonderlijke netuitbatingssomstandigheden, en de economische efficiëntie en de uitputting van de commerciële middelen. Het wijzigingsdecreet dat hieromtrent regels invoegde in het Energiedecreet werd aangenomen in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement op 21 december 2022; deze regels traden vervolgens in werking op 8 januari 2023.

We geven hieraan invulling door een aantal artikels toe te voegen aan afdeling 9 (flexibiliteit en ondersteunende diensten) van Hoofdstuk III (toegang tot het distributienet) van Titel II (netcode) van het TRDE.

We maakten gebruik van de gelegenheid om ook nog een aantal verbeteringen en verduidelijkingen aan te brengen aan bestaande artikelen.

1.1.1 Context

1.1.1.1 Regelgeving

De **Europese Verordening 2019/943**¹ legt een aantal principes op aan netbeheerders wanneer ze flexibiliteit aanwenden om lokale congestie op te lossen. Eén van de doelstellingen van de Europese Verordening 2019/943 is het verhogen van het aandeel aan hernieuwbare energie. Door meer hernieuwbare energie aan te sluiten op het net van de netbeheerders, kan dit op een aantal locaties leiden tot lokale congestie.

Om lokale congestie in het net op te lossen of te voorkomen heeft de netbeheerder twee mogelijkheden, namelijk ofwel overgaan tot een **netinvestering** zodat de netcapaciteit te allen tijde de decentrale productie kan distribueren, ofwel lokaal een deel van de aangesloten decentrale productie **afregelen**. Vanuit maatschappelijk oogpunt moet de netbeheerder de meest kostgunstige optie kiezen.

De Europese Verordening 2019/943 bepaalt dat bij een afregeling nooit meer dan 5% van de verwachte jaarlijkse geproduceerde hernieuwbare energie per installatie mag afgeregeld worden. Daarnaast moet er bij iedere afregeling door de netbeheerder een vergoeding betaald worden aan de betrokken producent. Deze vergoeding is in principe marktgebaseerd. Enkel in een aantal specifieke omstandigheden mag de netbeheerder afwijken van een marktgebaseerde vergoeding. De niet-marktgebaseerde vergoeding moet in dat geval kostenreflectief zijn.

De Vlaamse decreetgever heeft de principes van de Europese Verordening 2019/943 verder ingevuld met zijn decreet van 2 april 2021 tot wijziging van het **Energiedecreet** (zgn. 'EMD-decreet').² Zo legt art. 4.1.19 van het Energiedecreet de elektriciteitsdistributienetbeheerder op om

¹ Verordening (EU) 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit,

² Decreet van 2 april 2021 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van

een methodologie uit te werken waarmee de afweging kan worden gemaakt tussen de aankoop van flexibiliteitsdiensten voor lokaal congestiebeheer en een netinvestering. Wanneer de elektriciteitsdistributienetbeheerder ervoor kiest om flexibiliteit toe te passen, dan moet de netbeheerder in principe marktgebaseerde flexibiliteit inzetten om die lokale congestie op te lossen (dit is zo bepaald door het Energiedecreet, in lijn met de Europese Verordening 2019/943). In een aantal situaties kan de netbeheerder hiervan afwijken, en kan hij niet-marktgebaseerde flexibiliteit toepassen. Deze situaties worden in het Energiedecreet *buitengewone omstandigheden* en *onvoorziene uitzonderlijke netuitbatingsomstandigheden* genoemd.

Art. 4.1.17/5 van het Energiedecreet delegeert aan de VREG de bevoegdheid om in **zijn technische reglementen** nadere regels over buitengewone omstandigheden, onvoorziene uitzonderlijke netuitbatingsomstandigheden en de economische efficiëntie en uitputting van commerciële middelen in geval van onvoorziene uitzonderlijke netuitbatingsomstandigheden op te nemen. Middels deze herziening van het TRDE worden deze nadere regels concreet ingevuld.

De bevoegdheid om te bepalen op welke productie-installaties buitengewone omstandigheden of onvoorziene uitzonderlijke omstandigheden van toepassing kunnen zijn, alsook de berekeningswijze van de compensatie in deze gevallen, delegeert art. 4.1.17/5 van het Energiedecreet aan de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering heeft hier met haar uitvoeringsbesluit van 20 mei 2022 tot wijziging van het **Energiebesluit** invulling aan gegeven.³

Rekening houdende met de principes en regels in de Europese Verordening 2019/943, het Energiedecreet en het Energiebesluit herzien we het TRDE om het kader voor flexibiliteit verder vorm te geven.

1.1.1.2 Afweging investering versus flexibiliteit

Overeenkomstig de verplichting bepaald in art. 4.1.19 van het Energiedecreet stelt de elektriciteitsdistributienetbeheerder jaarlijks een investeringsplan op voor de uitbouw van zijn elektriciteitsdistributienet. In dit investeringsplan wordt door de netbeheerder een inschatting gemaakt van de toekomstige noden om onder andere decentrale productie te onthalen in zijn net. De netbeheerder moet hierbij, zoals voorgeschreven door artikel 4.1.19, §1, 4° en 5°, en artikel 4.2.1, §2, 14° van het Energiedecreet, een **afweging** maken tussen een **bijkomende netinvestering** of het **inzetten van flexibiliteit** om maximaal decentrale productie te onthalen.

Wanneer de netbeheerder lokale congestie verwacht en een redelijke en kostenefficiënte netinvestering (nog) niet mogelijk is, dan moet de netbeheerder, conform de Europese Verordening 2019/943, prioritair **marktgebaseerde flexibiliteit** inzetten. In het TRDE waren al regels voorzien om deze marktgebaseerde flexibiliteit te ontsluiten:

energie uit hernieuwbare bronnen en tot omzetting van richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU. Dit decreet voegt o.m. in titel IV, hoofdstuk I van het Energiedecreet een nieuwe afdeling 'V/1. Flexibiliteit en aggregatie' in.

³ Besluit van de Vlaamse Regering van 20 mei 2022 tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022 tot oprichting van een uniek loket voor de aanvraag en behandeling van bepaalde woon- en energiepremies en tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 en het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, wat betreft flexibiliteit en renovatie- en energiepremies. Dit uitvoeringsbesluit voegt o.m. in titel III, hoofdstuk I van het Energiebesluit een nieuwe afdeling 'IV/1. Flexibiliteit' in (art. 3.1.34/1 t.e.m. 3.1.34/5).

- artikel 2.3.22 legt de netbeheerder de plicht op tot de uitwerking van een marktproduct voor flexibiliteit voor lokaal congestiebeheer;
- artikel 4.3.63 bevat de regels rond de te volgen procedure om (onder andere) het bovengenoemde product in de markt te verwerken.

Om te kunnen nagaan wat de meest kostenefficiënte oplossing is – het uitvoeren van een bijkomende netinvestering dan wel de aankoop van flexibiliteitsdiensten – dient de netbeheerder de modaliteiten van de in te zetten marktgebaseerde flexibiliteit te kennen.

Fluvius System Operator cv, werkmaatschappij van de elektriciteitsdistributienetbeheerders, stelt in zijn afwegingskader, ingediend bij de VREG via het investeringsplan 2023-2032⁴, voor om de verwachte benodigde flexibiliteit (in kW en in kWh), nodig om een investeringsuitstel te realiseren, te bepalen aan de hand van een doorgedreven detailanalyse op kwartierbasis. De marginale kost en het beschikbare flexibiliteitsvolume van iedere asset die bereid is om deel te nemen aan marktgebaseerde flexibiliteit, plant Fluvius System Operator te bepalen via een marktvrage/tender. De verdeling van het nodige flexibiliteitsvolume over de verschillende beschikbare assets dient tot slot te gebeuren conform de regels in art. 13 (5) van de Europese Verordening 2019/943. Door alle bovengenoemde informatie samen te brengen, kan de totale kost van het inzetten van – in dit geval louter marktgebaseerde – flexibiliteit in kaart gebracht worden, en afgewogen worden ten opzichte van de kost van een klassieke investering (die op zijn beurt gekend is uit het investeringsplan).

Op basis van de kostenafweging kiest de netbeheerder dan voor de, vanuit maatschappelijk standpunt, meest kostgunstige optie: een klassieke netinvestering, of de toepassing van – afhankelijk van de geldende omstandigheden – marktgebaseerde of niet-marktgebaseerde flexibiliteit. We merken op dat ook een tijdelijke toepassing van flexibiliteit, in afwachting van een netinvestering die niet meteen uitgevoerd kan worden, tot de mogelijkheden behoort.

1.1.1.3 Onderbreking versus afregeling

De regels rond flexibiliteit zijn niet van toepassing wanneer de stroom onderbroken wordt, zoals bijvoorbeeld een kabelbreuk, waardoor fysisch geen stroom meer kan vloeien. In het geval van een stroomonderbreking zijn de decretale regels rond forfaitaire schadevergoeding van toepassing.⁵

Wanneer de netbeheerder ten gevolge van een incident dat tot stroomonderbreking heeft geleid, verschakelingen in het net uitvoert, zijn volgens de VREG de regels rond flexibiliteit (opnieuw) van toepassing van zodra het deel van het net waarop de stroomonderbreking zich heeft voorgedaan weer geheel of gedeeltelijk wordt aangesloten op de rest van het net.

1.1.1.4 Lokale congestie is een noodsituatie

De definities van ‘noodsituatie’ in het TRDE (artikel 1.5.1 TRDE) en ‘lokale congestie’ in het Energiedecreet (artikel 1.1.3 79°/0 Energiedecreet) zijn overlappend. Lokale congestie is een specifiek geval van een noodsituatie. We zijn van het volgende principe uitgegaan:

- Artikel 1.5.3 van het TRDE over het ingrijpen door de elektriciteitsdistributienetbeheerder is steeds geldig: in geval van een noodsituatie mag de netbeheerder alle maatregelen nemen om de operationele veiligheid van zijn net te waarborgen.

⁴ <https://partner.fluvius.be/sites/fluvius/files/2022-09/investeringsplan-2023-2032-versie-ingediend-bij-vreg.pdf>

⁵ Art. 4.1.11/5 van het Energiedecreet.

- Enkel in een specifieke noodsituatie, namelijk lokale congestie, gelden bijkomende regels, die in de hogere regelgeving bepaald zijn.

1.1.2 Artikelsgewijze bespreking van de wijzigingen

1.1.2.1 Beperking van de toegang tot het net ten gevolge van lokale congestie of redispatching

Art. 2.3.8 – wijziging en nieuw

Artikel 2.3.8 bevat de informatieplicht van de elektriciteitsdistributienetbeheerder in geval van lokale congestie, en met betrekking tot redispatching.

Het toepassingsgebied van de bepalingen vervat in paragraaf 1 en 2 wordt beperkt tot het midden- en hoogspanningsnet. We wensen het laagspanningsnet dus buiten de scope te laten. Door de energietransitie, met enerzijds bijkomende afname door elektrische voertuigen en warmtepompen en anderzijds bijkomende injectie voornamelijk door PV-installaties op het laagspanningsnet, zou in de toekomst op locaties in het laagspanningsnet lokale congestie kunnen optreden. De elektriciteitsdistributienetbeheerder heeft vandaag geen duidelijk of volledig zicht waar welk soort afname of decentrale productie op het laagspanningsnet bijgeplaatst wordt. Voor de elektriciteitsdistributienetbeheerder is het vandaag bijgevolg onmogelijk om bij een eventuele congestie op het laagspanningsnet binnen het kwartier de betrokken netgebruikers te verwittigen en mee te delen hoelang de lokale congestie zal duren. Vandaag zijn we van mening dat de elektriciteitsdistributienetbeheerder prioriteit moet geven aan de monitoring van het midden- en hoogspanningsnet, zoals aangegeven in het gewijzigde artikel 2.3.8 van het TRDE.

In de (nieuwe) paragrafen 4 en 5 wordt verwezen naar de meer inhoudelijke regels waaraan de elektriciteitsdistributienetbeheerder moet voldoen in geval hij maatregelen neemt om lokale congestie op te lossen of redispatching toepast.

1.1.2.2 Voorgestelde wijzigingen inzake flexibiliteit en ondersteunende diensten

Art. 2.3.20/1 - nieuw

Dit nieuwe artikel geeft de algemene bepalingen rond flexibiliteit weer. Er wordt telkens verwezen naar de betreffende artikels in het Energiedecreet en naar de bijhorende artikels in het TRDE waar de verdere invulling van de regels in het specifieke geval verder zijn uitgewerkt.

In het artikel wordt, conform het Energiedecreet, duidelijk weergegeven dat gereserveerde en niet-gereserveerde technische flexibiliteit afwijkingen zijn, onder bepaalde voorwaarden, van de aankoop van marktgebaseerde flexibiliteit om de lokale congestie te beheersen (deze laatste is conform de Europese Verordening 2019/943 prioritair). In de artikelen waarnaar wordt verwezen zijn de verdere modaliteiten opgenomen waaraan de elektriciteitsdistributienetbeheerders moeten voldoen.

Art. 2.3.21 - wijziging

De titel van artikel 2.3.21 wordt gecorrigeerd. Het artikel bevat immers geen voorwaarden voor alle vormen van flexibiliteit maar enkel voorwaarden bij toepassing van marktgebaseerde flexibiliteit.

Paragraaf 2 van het huidig artikel wordt geschrapt. De beperking die opgenomen is in paragraaf 2 is volgens de VREG een overbodige herhaling van artikel 1.5.3 van het TRDE: *“De elektriciteitsdistributienetbeheerder is bevoegd om, in geval van een noodsituatie als vermeld in art. 1.5.1, alle uitzonderlijke en tijdelijke maatregelen te nemen die hij nodig acht met het oog op het waarborgen of het herstel van de operationele veiligheid en de betrouwbaarheid van het elektriciteitsdistributienet, of om verdere schade te voorkomen.”*.

Als het inzetten van marktgebaseerde flexibiliteit een noodsituatie veroorzaakt of verergert dan is artikel 1.5.3 van het TRDE van toepassing. Paragraaf 3 wordt bijgevolg ook geschrapt omdat deze voortbouwde op paragraaf 2.

Ook paragraaf 7 wordt geschrapt. We zijn van oordeel dat het toezicht op documenten met betrekking tot flexibiliteit moet verlopen volgens de algemene regels, zoals bepaald in artikel 1.2.4 van het TRDE. Specifieke bijkomende procedures of vereisten voor flexibiliteit zijn volgens ons een onnodige belemmering voor zowel de netbeheerders als de marktpartijen.

Art. 2.3.22 - wijziging

Artikel 2.3.22 bepaalt onder meer de verplichting van de elektriciteitsdistributienetbeheerders tot het opstellen van specificaties voor de marktgebaseerde aankoop van flexibiliteitsdiensten. De wijzigingen aan artikel 2.3.22 betreffen de vereisten waaraan het overleg, in het kader van het opstellen van die vereisten, moet voldoen.

Zo wensen we in paragraaf 3 te benadrukken dat er **eerst een stakeholdersoverleg** met de transmissienetbeheerder en de relevante marktdeelnemers moet plaatsvinden, waarbinnen de specificaties **samen** worden uitgewerkt. Dit stakeholdersoverleg moet goed **gedocumenteerd** worden, zodat we de deelname van de verschillende partijen kunnen nagaan, alsook de manier waarop er met hun suggesties, opmerkingen en bezorgdheden werd omgegaan. In een **volgende stap** dient dit gezamenlijk uitgewerkte voorstel **geconsulteerd** te worden. Voor de consultatie en de daaropvolgende goedkeuring door de VREG worden er niet langer specifieke bepalingen ingeschreven, maar wordt er verwezen naar de **procedure** voorgeschreven door artikel 1.2.4, paragraaf 5 en paragraaf 7.

Aangezien er intussen reeds een eerste versie van de specificaties werd ingediend, wordt paragraaf 4 geschrapt.

De oorspronkelijke vereisten in paragraaf 5 betreffende de wijziging van de specificaties worden mee opgenomen in paragraaf 3. De gewijzigde paragraaf 5 legt nu bepalingen op omtrent de **publicatie** van de specificaties.

Art. 2.3.22/1 - nieuw

Artikel 2.3.22/1 is een nieuw artikel dat de methodologie en de regels over **buitengewone omstandigheden** vastlegt, en dit binnen de krijtlijnen van de delegatie aan de VREG krachtens artikel 4.1.17/5, §1, vierde lid van het Energiedecreet:

“De toepassing van gereserveerde technische flexibiliteit door de distributienetbeheerder en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit moet blijken uit de toepassing van de transparante, niet-discriminerende en eenduidige methodologie en de regels over buitengewone omstandigheden, vermeld in het eerste lid. Die regels worden opgenomen in het technisch reglement distributie elektriciteit en het technisch reglement plaatselijk vervoer van elektriciteit.”

De **basisprincipes** van het begrip ‘buitengewone omstandigheden’ zijn bepaald in artikel 13 3. van de Europese Verordening 2019/943, en in artikel 4.1.17/5, §1, derde lid van het Energiedecreet, die luiden als volgt:

Artikel 13 3. van de Europese Verordening 2019/943:

“Niet-marktgebaseerde redispatching van productie, energieopslag en vraagrespons mag uitsluitend worden gebruikt, voor zover dat:

- a) er geen marktgebaseerd alternatief beschikbaar is;*
- b) alle beschikbare marktgebaseerde middelen zijn gebruikt;*
- c) het aantal beschikbare elektriciteitsproductie-, energieopslag- of vraagresponsinstallaties te klein is om daadwerkelijke mededinging te waarborgen in het gebied waar geschikte productie-installaties voor het verstrekken van de dienst zich bevinden, of*
- d) de actuele netsituatie leidt op een zodanig regelmatige en voorspelbare wijze tot congestie dat marktgebaseerde redispatching zou resulteren in regelmatige strategische biedingen, die het niveau van interne congestie zouden verhogen, en de betrokken lidstaat heeft met het oog op het aanpakken van deze congesties een actieplan vastgesteld of zorgt ervoor dat minimaal beschikbare capaciteit voor zoneoverschrijdende handel in overeenstemming is met artikel 16, lid 8.”*

Artikel 4.1.17/5, §1, derde lid van het Energiedecreet:

“Onder buitengewone omstandigheden als vermeld in het eerste lid, wordt verstaan dat een redelijke en kosteneffectieve netinvestering niet mogelijk is in combinatie met een van de volgende situaties

- 1° de aankoop van flexibiliteit is economisch niet efficiënt;*
- 2° de aankoop van flexibiliteit leidt tot ernstige marktverstoringen;*
- 3° de aankoop van flexibiliteit leidt tot meer lokale congestie binnen het dekkingsgebied van de netbeheerder.”*

In het nieuwe artikel concretiseren we deze basisprincipes verder wat de toepassing op de elektriciteitsdistributienetbeheerder betreft. Deze concretisering gebeurt in het bijzonder voor i) de controle dat de aankoop van flexibiliteit al dan niet leidt tot ernstige marktverstoringen, en ii) voor de controle dat de aankoop van flexibiliteit al dan niet economisch efficiënt is. De voorwaarden dat

- i) er geen redelijke en kostenefficiënte netinvestering mogelijk is,
- ii) er geen marktgebaseerd alternatief beschikbaar is,
- iii) alle beschikbare marktgebaseerde middelen zijn gebruikt, en
- iv) de aankoop van flexibiliteit leidt tot meer lokale congestie binnen het dekkingsgebied van de netbeheerder

werden daarentegen rechtstreeks overgenomen uit de Europese Verordening 2019/943 en/of het Energiedecreet.

Zoals reeds toegelicht in 1.1.1.2, is er een verband tussen de aftoetsing van buitengewone omstandigheden en het afwegingskader zoals uitgewerkt door Fluvius System Operator in haar investeringsplan. De uitwerking van beide controles, waarvan hierboven sprake, wordt dan in de mate van het mogelijke in lijn gebracht met de aanpak voorgesteld in dit afwegingskader.

Wat betreft **controle of de aankoop van flexibiliteit leidt tot ernstige marktverstoringen**, wordt de marginale kost voor marktgebaseerde flexibiliteit vergeleken met de marginale kost voor gereserveerde technische flexibiliteit, aangezien deze laatste vergoeding – conform art. 4.1.17/5,

§3 van het Energiedecreet – kostenreflectief geacht wordt.⁶ Aangezien assets hun engagement om marktgebaseerde flexibiliteit aan te bieden op voorhand in rekening dienen te brengen in hun operationele strategie (ze moeten immers ruimte voorzien voor een mogelijke afregeling), moet de beslissing om al dan niet marktgebaseerde flexibiliteit toe te passen, en dus de aftoetsing van buitengewone omstandigheden, reeds gebeuren vooraleer de lokale congestie daadwerkelijk optreedt. Dit betekent dus dat de marginale kost voor marktgebaseerde flexibiliteit en de marginale kost voor gereserveerde technische flexibiliteit op voorhand geëvalueerd moeten worden.

De bepaling van de **marginale kost voor marktgebaseerde flexibiliteit** moet blijken uit de marktbevraging die de netbeheerder gaat organiseren. Hierdoor is de marginale kost voor een bepaalde asset op voorhand gekend.

Voor de bepaling van de **marginale kost voor gereserveerde technische flexibiliteit** baseren we ons op de compensatie zoals bepaald in art. 3.1.34/3 van het Energiebesluit. Deze compensatie is echter niet op voorhand gekend, omwille van haar sterke tijd- en technologieafhankelijkheid; ze kan pas exact geëvalueerd worden op het moment dat de lokale congestie zich voordoet en de daaropvolgende afschakeling van specifieke assets gebeurt. Om dit probleem op te lossen, stellen we voor om vereenvoudigd te werken met een **ex ante** inschatting van de marginale kost voor de beschouwde periode. Als referentie stellen we voor om alle relevante kosten voor de duurste mogelijke asset in te schatten, in combinatie met een gefundeerde inschatting van de tijdsafhankelijke prijzen (o.a. de day-aheadprijs) voor de beschouwde periode. Vandaar de verwijzing naar de verwachte (omzeiling van de tijdafhankelijkheid) maximale (omzeiling van de technologieafhankelijkheid) marginale kost voor gereserveerde technische flexibiliteit.

De **beschouwde periode**, waarvan hierboven sprake is, is de tijd tussen twee opeenvolgende marktfragen, omdat een markt vraag gepaard gaat met een update van de marginale kost van marktgebaseerde flexibiliteit. De beschouwde periode kan **maximaal één jaar** bedragen, indien de markt vraag telkens gelanceerd wordt in het kader van de afweging in het investeringsplan, maar ook frequentere tussentijdse marktfragen, en dus kortere beschouwde periodes (dagbasis), zijn mogelijk in de operationele fase (en dus los van het investeringsplan). We benadrukken dat de beslissing om te kiezen voor marktgebaseerde dan wel gereserveerde technische flexibiliteit aldus op voorhand kan en mag gemaakt worden door de elektriciteitsdistributienetbeheerder en dat die keuze dan geldt over de volledige beschouwde periode. Hij mag maar niet afwijken, ook als hij schommelingen zou vaststellen in day-ahead prijzen of prijzen in het aanbod van marktgebaseerde flexibiliteit.

Een betere ex-ante inschatting van de kosten voor de afweging tussen marktgebaseerde en gereserveerde technische flexibiliteit is mogelijk door **de beschouwde periode voldoende kort te houden**, in lijn met de redenering besproken in de laatste paragraaf van 1.1.1.2. Wij pleiten er met andere woorden voor om de afweging van buitengewone omstandigheden bij een lokale congestie niet reeds vast te leggen voor het ganse komende jaar in het investeringsplan, maar te (her)evalueren in de operationele fase aan de hand van frequentere marktfragen.

De **numerieke grenswaarde voor de verhouding** van de marginale kost van marktgebaseerde flexibiliteit en de verwachte maximale kost van gereserveerde technische flexibiliteit, waarbij

⁶ We erkennen wel dat, zoals ook aangehaald door belanghebbenden in hun reacties n.a.v. het stakeholderoverleg van 08/11/2022, de compensatie van technische flexibiliteit volgens de methodologie ingeschreven in art. 3.1.34/3 van het Energiebesluit niet per se kostendekkend is. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk dat energie verkocht werd via langetermijncontracten, waardoor er een verschil zal zijn de day-aheadprijs. Daarnaast wordt ook aangekaart dat boetes voor het niet-leveren van andere flexibiliteitsdiensten t.g.v. een activatie van technische flexibiliteit niet in de compensatie in rekening werden gebracht.

marktgebaseerde flexibiliteit marktverstoring wordt geacht, wordt gelijkgesteld aan 1,2. Deze maximumgrens vermijdt dat marktgebaseerde flexibiliteit te duur zou worden t.o.v. gereserveerde technische flexibiliteit. We nemen een waarde groter dan 1, om te erkennen dat er in het geval van commerciële, marktgebaseerde flexibiliteit er een marge kan en mag genomen worden en gegeven het feit dat de compensatie voor technische flexibiliteit in principe kostendekkend is maar dit niet altijd zo zal zijn. We benadrukken dat de gekozen waarde van 1,2 een eerste, redelijke keuze is en we een herevaluatie later niet uitsluiten. Indien later een meer opportune factor aan de orde zou zijn dan zullen we een aanpassing van art. 2.3.22/1 TRDE op dit punt overwegen.

Wat betreft de **controle of de aankoop van flexibiliteit economisch efficiënt** is, wordt, telkens op jaarbasis, de totale verwachte vergoeding voor marktgebaseerde flexibiliteit vergeleken met de vermeden boekhoudkundige kosten van de uitgestelde of vermeden netinvestering. De toepassing van flexibiliteit of het uitvoeren van een netinvestering zijn immers alternatieve oplossingen voor eenzelfde probleem. Beide kosten volgen rechtstreeks uit de toepassing van het afwegingskader van de distributienetbeheerder, zoals besproken onder hoofding 1.1.1.2, zonder dat er verdere aanvullende bepalingen door de VREG nodig zijn.

We wensen hierbij het volgende te benadrukken. Indien uit het afwegingskader blijkt dat een netinvestering de goedkoopste oplossing is, maar indien deze bijvoorbeeld operationeel nog niet kan uitgevoerd worden, dan gelden volgens bovenstaand voorstel voor de invulling van de regels onmiddellijk buitengewone omstandigheden, en dan kan de netbeheerder, conform artikel 4.1.17/5, §1 van het Energiedecreet, in afwachting van de netinvestering tijdelijk gereserveerde technische flexibiliteit toepassen. Merk op dat het louter gaat om een mogelijkheid om gereserveerde technische flexibiliteit in te roepen, en geen verplichting: indien een tijdelijke toepassing van commerciële flexibiliteit goedkoper blijkt te zijn, dan behoort dit nog steeds tot de mogelijkheden van de netbeheerder.

Art. 2.3.22/2 - nieuw

Artikel 2.3.22/2 is een nieuw artikel dat de regels over **onvoorziene uitzonderlijke netuitbatingsomstandigheden** en de economische efficiëntie en de uitputting van de commerciële middelen vastlegt, conform artikel 4.1.17/5, §2, derde lid van het Energiedecreet: *“De nadere regels over de onvoorziene uitzonderlijke netuitbatingsomstandigheden en de economische efficiëntie en de uitputting van de commerciële middelen, vermeld in het eerste lid, worden opgenomen in het technisch reglement distributie elektriciteit en het technisch reglement plaatselijk vervoer van elektriciteit.”*

De categorieën van netgebruikers en het vergoedingsmechanisme voor gereserveerde en niet-gereserveerde technische flexibiliteit, zoals bepaald in de artikelen 3.1.34/1, 3.1.34/2, 3.1.34/3 en 3.1.34/4 van het Energiebesluit, vallen zo goed als samen. Een belangrijk verschil is echter dat de vergoeding voor niet-gereserveerde technische flexibiliteit pas na vier uur moet uitbetaald moet worden. Wij wensen echter wat betreft de vergoedingsplicht de filosofie van de Europese Verordening 2019/943 zo veel mogelijk te volgen. De Europese Verordening 2019/943 stelt in artikel 13 2. en 7. dat elke afregeling in principe gecompenseerd dient te worden; er wordt daarbij geen verdere opdeling gemaakt binnen de categorie van niet-marktgebaseerde flexibiliteit. De **invulling van onvoorziene uitzonderlijke netuitbatingsomstandigheden** wordt beperkt tot een noodsituatie die het gevolg is van vier specifieke oorzaken, om **afschakelingen zonder vergoeding tot een minimum te beperken**, en zo mogelijke **rechtsonzekerheid te vermijden**. De vier specifiek door ons voorgestelde oorzaken worden onweerlegbaar veroorzaakt door externe invloeden. In deze vier gevallen dient er geen verder onderzoek te gebeuren naar verantwoordelijkheden of andere mogelijke onderliggende oorzaken.

Wat betreft de **invulling van de uitputting van commerciële middelen** in geval van onvoorziene uitzonderlijke netuitbatingsomstandigheden wordt gespecificeerd dat er sprake is van uitputting indien er geen marktgebaseerd alternatief beschikbaar is, of indien alle beschikbare marktgebaseerde middelen zijn opgebruikt.

Wat betreft de **invulling van de economische efficiëntie van marktgebaseerde flexibiliteit** in geval van onvoorziene uitzonderlijke netuitbatingsomstandigheden, net als bij buitengewone omstandigheden, wordt op jaarbasis de totale verwachte vergoeding voor marktgebaseerde flexibiliteit om lokale congestie te vermijden, vergeleken met de vermeden boekhoudkundige kosten van de uitgestelde of vermeden netinvestering. De achterliggende redenering is hierbij als volgt. De distributienetbeheerder kan in het geval van onvoorziene uitzonderlijke netuitbatingsomstandigheden enkel beroep doen op marktgebaseerde flexibiliteit indien hij deze op voorhand gecontracteerd heeft; zoals reeds vroeger aangehaald, moeten assets immers hun engagement om vrijwillig marktgebaseerde flexibiliteit aan te bieden op voorhand in rekening brengen in hun operationele strategie, door expliciet ruimte te voorzien voor een mogelijke afregeling. Marktgebaseerde flexibiliteit is met andere woorden slechts beschikbaar indien de distributienetbeheerder in een bepaalde zone lokale congestie verwacht in de N-toestand, en er geen buitengewone omstandigheden gelden. Indien er zich in deze zone dan een onvoorziene congestie voordoet in de N-1-toestand als gevolg van een noodsituatie die voortvloeit uit één van de vier voorgestelde oorzaken, dan kan in dit geval de commerciële flexibiliteit benut worden die gecontracteerd werd om de voorziene congestie op te lossen. In lijn met deze redenering wordt de controle of de aankoop van marktgebaseerde flexibiliteit economisch efficiënt is integraal overgenomen uit de invulling van buitengewone omstandigheden.

Art. 2.3.23 - wijziging

Artikel 2.3.23 bepaalt onder meer de verplichting van de elektriciteitsdistributienetbeheerders tot het opstellen van regels voor de aankoop van de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten. De wijzigingen aan dit artikel betreffen de vereisten waaraan het overleg, in het kader van het opstellen van de regels, moet voldoen.

We wensen in paragraaf 3 van dit artikel te benadrukken dat er **eerst een stakeholdersoverleg** dient plaats te vinden met de transmissienetbeheerder en alle relevante marktdeelnemers, waarbinnen de regels **samen** worden uitgewerkt. Dit stakeholdersoverleg moet goed gedocumenteerd worden, zodat we de deelname van de verschillende partijen kunnen nagaan, alsook de manier waarop er met hun suggesties, opmerkingen en bezorgdheden werd omgegaan. In een **volgende stap** dient dit gezamenlijk uitgewerkte voorstel **geconsulteerd** te worden. Voor de consultatie en de daaropvolgende goedkeuring door de VREG worden er niet langer specifieke bepalingen ingeschreven, maar wordt er verwezen naar de **procedure** voorgeschreven door TRDE-artikel 1.2.4, paragraaf 5 en paragraaf 7.

Aangezien er intussen reeds een eerste versie van de regels werd ingediend, wordt paragraaf 4 geschrapt.

De oorspronkelijke vereisten in paragraaf 5 betreffende de wijziging van de regels worden mee opgenomen in paragraaf 3. De gewijzigde paragraaf 5 legt nu bepalingen op omtrent de **publicatie** van de regels.

Art. 2.3.26 - wijziging

Dit artikel bepaalt dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders geen beperkingen voor flexibiliteit op het laagspanningsnet mogen opleggen indien de aangeboden op- of neerwaartse flexibiliteit beperkt wordt tot een vermogen van 5 kVA bij een monofasige aansluiting of tot een vermogen van 10 kVA bij een driefasige aansluiting. Deze vrijstelling was tijdelijk, maar we beperken ze nu niet meer in de tijd.

Het technische voorschrift C8/01 legt geen beperkingen op voor flexibiliteit op het laagspanningsnet. Eveneens heeft de VREG geen aanvragen van de elektriciteitsdistributienetbeheerders ontvangen tot uitzondering op deze vrijstelling, en daarom wordt het tweede lid van §2 geschrapt.

We merken op dat volgens het TRDE een elektriciteitsdistributienetgebruiker het recht heeft op toegang tot het elektriciteitsdistributienet ter grootte van het aansluitingsvermogen (oud artikel 2.3.3, nu verplaatst naar nieuw artikel 2.3.0). Het laagspanningsnet moet voldoende sterk gedimensioneerd zijn om netgebruikers dit recht te kunnen laten uitoefenen. Dit impliceert dat het aanbieden van op- of neerwaartse flexibiliteit tot een vermogen van 5 kVA bij een monofasige aansluiting of tot een vermogen van 10 kVA bij een driefasige aansluitingen zonder beperkingen mogelijk moet zijn.

1.1.2.3 Marktprocessen voor flexibiliteit op het distributienet

Art. 4.3.63 - wijziging

Middels de voorgestelde wijzigingen aan artikel 4.3.63 paragraaf 3 bepaalt de VREG de wijze van het verloop van de **consultatie** over de marktprocessen voor flexibiliteit op het distributienet, namelijk in **twee fasen**: eerst een transparant, participatief en gedocumenteerd **stakeholdersoverleg**, gevolgd door een **formele consultatie** van belanghebbenden. We zijn immers van oordeel dat er, ter bevordering van de transparantie over het totstandkomingsproces van de regels over de marktprocessen voor flexibiliteit en de betrokkenheid van alle relevante marktpartijen daarbij, nood is aan een meer gestructureerde en gedocumenteerde procedure waarbij er een onderscheid is tussen de fase van stakeholdersoverleg en de fase van formele marktconsultatie.⁷ Bij de tot dusver toegepaste consultatieprocedure, goedgekeurd door de VREG bij beslissing van 15 december 2021 (BESL-2021-125)⁸, die voorziet in marktoverleg dat vanuit Synergrid vzw, d.i. de Federatie van de elektriciteits- en gasnetbeheerders in België, georganiseerd wordt onder de vorm van zgn. “Product Design Groups” (PDG’s), en dit meer bepaald in de schoot van een specifieke “PDG flexibiliteit”, is er volgens ons geen sprake van een duidelijk onderscheid tussen een overleg en een formele consultatie.

Via deze wijziging bepalen we nu zelf de consultatiewijze, waardoor de plicht tot voorstel van de elektriciteitsdistributienetbeheerder met betrekking tot de consultatiewijze vervalt. Merk op dat hierdoor ook de huidige beslissing ter zake (BESL-2021-105) vervalt.

We menen dat de PDG flexibiliteit in deze nieuwe procedure nog steeds een rol kan opnemen, en dit in de fase van het stakeholdersoverleg. De kwaliteitseisen als vermeld in art. 1.2.4, §7, eerste zin, moeten, voor het gehele proces van consultatie in zijn geheel (stakeholdersoverleg en formele consultatie), gewaarborgd zijn.

⁷ Dit naar analogie met de totstandkomingsprocedure m.b.t. de marktprocessen (protocol) inzake energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom (conform het bestaande artikel 4.3.64).

⁸ Beslissing van de VREG met betrekking tot de consultatieprocedure voor marktprocessen in het kader van flexibiliteit (BESL-2021-125), raadpleegbaar via: <https://www.vreg.be/nl/document/besl-2021-125>.

De bepalingen uit paragraaf 4 betreffende de wijziging van de specificaties worden mee opgenomen in paragraaf 3, waardoor een deel van paragraaf 4 geschrapt wordt. Daarnaast wordt de **frequentie van de rapporteringsverplichting** opgetrokken naar jaarlijks, in plaats van naar tweejaarlijks. Een meer frequente rapportering lijkt ons opportuun om een goede opvolging te kunnen garanderen, gegeven het feit dat het ganse flexibiliteitskader volop verder wordt uitgerold, en er dus veel marktontwikkelingen verwacht worden op korte termijn.

Aangezien er intussen reeds een eerste versie van de regels werd ingediend, wordt het tweede deel van paragraaf 5 geschrapt.

Daarnaast worden er ook nog enkele kleinere tekstuele verduidelijkingen doorgevoerd in paragraaf 1 en paragraaf 2.

1.2 Toezicht op gereguleerde documenten van de elektriciteits-distributienetbeheerders

1.2.1 Context

Artikel 1.2.4 van titel I (Algemene Bepalingen) van het TRDE bevat de regels inzake het toezicht door de VREG op bepaalde documenten van netbeheerder. Meer bepaald: alle modelcontracten, reglementen, technische voorschriften, procedures en formulieren van de elektriciteitsdistributienetbeheerder, opgesteld in uitvoering van het TRDE, alsook elke wijziging daaraan, moeten voorafgaand aan de beoogde inwerkingtreding ervan overgemaakt worden aan de VREG. Afhankelijk van de situatie zijn deze documenten onderworpen aan de voorafgaandelijke *goedkeuring* dan wel enkel het voorafgaandelijk *commentaar* van de VREG. In geval van vereiste goedkeuring moet de netbeheerder zijn voorstel tot vaststelling of wijziging (van een door art. 1.2.4 beoogd document) consulteren bij de belanghebbenden. De kwaliteitseisen van dergelijke consultatie zijn eveneens bepaald.

1.2.2 Artikelsgewijze bespreking van de voorgestelde wijzigingen

We brachten aan artikel 1.2.4 TRDE volgende wijzigingen aan:

- §4: De termijn voor mogelijke inwerkingtreding van documenten die voorafgaand ter commentaar van de VREG moeten worden voorgelegd wordt verkort van 60 naar 30 dagen. Dit maakt dat documenten sneller in werking kunnen treden bij het uitblijven van commentaar door de VREG.
Dit impliceert dat als een document ter commentaar (niet ter goedkeuring) aan de VREG moet worden voorgelegd, en de VREG géén commentaar formuleert, de netbeheerder reeds verder kan met zijn traject tot introductie van het nieuwe of gewijzigde document na 30 dagen. De netbeheerder moet, met andere woorden, bij uitblijven van commentaar van de VREG, geen 60 dagen meer wachten om zijn document te publiceren. Het is, voor de goede orde, aan de netbeheerder zelf om te beslissen of en in welke mate zijn document, of delen daarvan, in werking treden.
- §5: In het TRDE was bepaald dat de VREG “uiterlijk 60 dagen na ontvangst van het voorstel” een beslissing neemt inzake de al of niet goedkeuring van het voorstel. Deze termijn van 60 dagen wordt geschrapt en vervangen door de term “een redelijke termijn”. Een beslissingstermijn van 60 dagen blijkt in sommige gevallen immers veel te kort, wat leidt

tot de nood aan het opstellen van een weigeringsbeslissing, terwijl het veel efficiënter zou zijn om de analyse en het overleg verder te zetten met het oog op het nemen van een beslissing tot goedkeuring. De 60 dagen-termijn bood geen zekerheid voor een voorspelbaarder en vlotter beslissingsproces, en soms was trouwens het tegendeel waar. Een redelijke termijn moet uiteraard ‘redelijk’ zijn: de beslissingstermijn moet te allen tijde verantwoord kunnen worden. Gezien de grote variatie aan mogelijke documenten, en (zeer grote en soms maar kleine) wijzigingen daaraan, is een vaste termijn (zelfs al betreft het een termijn van orde), niet aangewezen, zoals ondertussen genoegzaam bleek uit de praktijk.

- §7: We bepalen niet meer dat een consultatieprocedure moet worden opgesteld door de netbeheerder, maar wel dat die door hem moet worden gehanteerd. Het opstellen is maar een eerste stap; het hanteren ervan is ruimer: opstellen én toepassen. In het TRDE stond dat de VREG de consultatieprocedure van de distributienetbeheerder binnen 60 dagen moet goedkeuren na ontvangst van het voorstel van de netbeheerder. We voegen hieraan toe dat deze 60-dagen termijn kan verlengd worden mits akkoord van de netbeheerder. Die verlengingsmogelijkheid is nodig, want voor bepaalde documenten is de consultatieprocedure een cruciaal element in de totstandkoming ervan, en die consultatieprocedure moet goed ineens zitten (overleg stakeholders, feedback, aanpassing voorstel, enz.).
- Ten slotte worden een aantal louter tekstuele (geen inhoudelijke) verbeteringen aangebracht.

1.3 Gebruik van maandvolumes

1.3.1 Context

We verduidelijken in het TRDE dat, bij klanten met een digitale meter, de uitgelezen maandvolumes niet alleen gebruikt moeten worden voor informatieverlening en in de allocatieberekening, maar ook meegenomen moeten worden in de gridfeefacturatie door de distributienetbeheerder aan de leverancier. Hierop maken we een overgangsbepaling van toepassing om werkmaatschappij Fluvius System Operator de nodige tijd te geven voor implementatie hiervan. De wijziging treedt in werking op 1 april 2024.

Artikel 3.2.18 10°/1 van het Energiebesluit bepaalt: *“Elke leverancier zorgt ervoor dat aan afnemers met digitale meters maandelijks nauwkeurige verbruiksgegevens die op het werkelijke verbruik gebaseerd is beschikbaar wordt gesteld.”*

Artikel 4.2.13, §1/1 TRDE bepaalt – in lijn met bovenstaand artikel – dat de standaard allocatiepuntconfiguratie bij op een afstand uitleesbare kleinverbruiksmeetinrichtingen (een digitale meter) ten eerste een meetregime ‘maandelijks’ en ten tweede een maandelijke doorstuurfrequentie voor verbruiksgegevens inhoudt.

De VREG heeft in 2022 een handhavingstraject gevoerd ten aanzien van de Vlaamse distributienetbeheerders wegens niet-naleving dit artikel 4.2.13 §1/1 van het TRDE, met name wegens het niet doorsturen van maandelijke verbruiksgegevens naar leveranciers om hun klanten te informeren ([BESL-2022-81 t/m BESL-2022-90](#)). De administratieve geldboetes, opgelegd in deze beslissingen, zullen echter pas met ingang van 1 april 2023 worden opgelegd, voor zover op die datum de niet-naleving van het TRDE nog niet tot een einde is gekomen.

Het TRDE gaf echter niet aan of de maandvolumes ook meegenomen moeten worden in de gridfeefacturatie door de distributienetbeheerder aan de leverancier. Alhoewel ons dit logisch lijkt, stelden we vast dat de distributienetbeheerders hiervoor bij digitale meters met jaarlijkse meteropnames toch wensten verder te werken met maandverdelingen van energiehoeveelheden uit meetperiodes op basis van theoretische, berekende profielen zoals gebruikelijk was in de marktwerking. We verduidelijken daarom in (artikel 4.3.20 van) het TRDE dat wanneer de uitgelezen maandvolumes in de allocatie meegenomen worden, het berekend gebruiksprofiel dat op basis van deze maandvolumes tot stand komt en gebruikt wordt voor de verrekeningen in het kader van allocatie en reconciliatie, dan ook voor de gridfeefacturatie geldt.

1.3.2 Artikelsgewijze bespreking van de voorgestelde wijzigingen

Artikel 4.3.20 bepaalt in welke gevallen de verrekeningen in het kader van allocatie, reconciliatie en/of facturatie op een allocatiepunt (die worden vernoemd in TRDE artikel 4.3.18, §1) dienen te gebeuren op basis van berekende gebruiksprofielen. Het gebruik van een berekend gebruiksprofiel wordt in dit artikel opgelegd voor alle allocatiepunten verbonden aan een toegangspunt met een kleinverbruiksmeting met een meetregime conform de standaard allocatiepuntconfiguratie in artikel 4.2.13, §1 of §1/1. Aan dit artikel 4.3.20 werd nu volgende zin toegevoegd: *“De elektriciteitsdistributienetbeheerder baseert daarbij voor alle allocatiepunten met het meetregime ‘maandelijks’ zijn facturatie op de werkelijk gemeten maandvolumes, die voor facturatie en reconciliatie dezelfde zijn.”*

Via deze toevoeging willen we dus verduidelijken dat wanneer een allocatiepuntconfiguratie een meetregime ‘maandelijks’ bevat (wat per definitie duidt op het beschikbaar zijn van werkelijk gemeten maandvolumes toegepast in de allocatie), de elektriciteitsdistributienetbeheerder voor alle verrekeningen (allocatie, reconciliatie en facturatie) gebruik maakt van die werkelijk gemeten maandvolumes, dus ook voor de facturatie van de nettarieven aan de toegangshouder (leverancier).

Deze wijziging zorgt er concreet voor dat de distributienetbeheerder voor digitale meters in zijn berekende gebruiksprofielen rekening moet houden met de werkelijke tussenliggende maandvolumes. Deze bepalen de verdeling van een over een meetperiode door een klant afgenomen energiehoeveelheid over de voorbije maanden. Deze waarden worden dan gebruikt in de facturatie van de nettarieven aan de toegangshouders, die ze dan op hun beurt kunnen doorrekenen aan hun klanten.

Op deze wijziging is een **overgangsbepaling** in **artikel 8.1.2** van toepassing om Fluvius de nodige tijd te geven om in de implementatie hiervan te voorzien. Deze wijziging treedt pas in werking op 1 april 2024.

1.4 Nadere regels inzake de verkoop van in of op appartementsgebouwen of multifunctionele gebouwen opgewekte groene stroom

1.4.1 Context

Op 20 januari 2023 werd in het Belgisch Staatsblad het decreet van 23 december 2022 tot wijziging van het Energiedecreet voor wat betreft de verkoop van in of op appartementsgebouwen of multifunctionele gebouwen opgewekte groene stroom gepubliceerd.

De essentie van dit decreet is de invoeging van een nieuw artikel 7.2.3 in het Energiedecreet. Dit artikel bevat een zgn. ‘*sui-generis*regeling’ i.v.m. verkoop van zelfgeproduceerde groene stroom, naast de reeds bestaande vormen van energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom (hierna: ‘P2P’). Het nieuwe art. 7.2.3 Energiedecreet voorziet erin dat een vereniging van mede-eigenaars (hierna: ‘VME’) de groene stroom die wordt geproduceerd in of op een appartementsgebouw of multifunctioneel gebouw, of de aanhorigheden van dat gebouw, kan verkopen aan de afnemers in dat gebouw. Dit kunnen mede-eigenaars-bewoners zijn, maar ook huurders. Het vermelde decreet voorziet ook in een nieuwe definitie van “appartementsgebouw of multifunctioneel gebouw” (die bovendien ook het afbakeningscriterium wordt bij het reeds geïmplementeerde energiedelen cf. art. 7.2.1, §1, tweede lid, 1° Energiedecreet).

Naast verkoop door een VME (in gebouwen waar die aanwezig is), is de regeling van overeenkomstige toepassing op appartementsgebouwen of multifunctionele gebouwen die maar één eigenaar hebben (waarvoor geen VME verplicht is), of op het geval waarbij een eigenaar van de VME (of van de andere mede-eigenaars in onverdeeldheid) het recht heeft gekregen om de gemeenschappelijke delen privaat in gebruik te nemen (voor bv. een private zonnepaneelinstallatie op het dak).

In functie van een goede leesbaarheid, zullen we in het vervolg echter met de noemer ‘VME-verkoop’ naar deze nieuwe activiteit verwijzen.

De VME-verkoop wordt een nieuwe activiteit, naast de reeds bestaande vormen van energiedelen, zoals vervat in art. 7.2.1, §1 van het Energiedecreet, en P2P, zoals vervat in art. 7.2.2, §2 van het Energiedecreet. De decretale randvoorwaarden voor VME-verkoop zijn dan ook zeer gelijkend op die voor energiedelen en P2P. Zo zal ook de VME-verkoop per onbalansverrekeningsperiode (op kwartierbasis) verlopen, en dit maximaal ten belope van de afname van elke betrokken bewoner of gebruiker. Ook zal de VME-verkoop geen afbreuk doen aan de van toepassing zijnde rechten, heffingen, belastingen, toeslagen en bijdragen. Tot slot is er bij VME-verkoop, net zoals bij P2P, een vrijstelling van leveringsvergunningsplicht en enkele andere decretale (openbardienst)verplichtingen die normaliter voor leveranciers gelden.

Zowel voor de verschillende vormen van energiedelen als voor P2P heeft de VREG in zijn TRDE van 25 juni 2021 al een nieuwe afdeling 8 (“Marktprocessen voor energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom”) opgenomen in hoofdstuk III van de Marktcode. Deze afdeling van het TRDE bevat de artikelen 4.3.64 en 4.3.65. Deze bepalingen leggen op dat de bij energiedelen en P2P betrokken partijen in het kader van die activiteiten communiceren volgens een protocol. Ook leggen zij de minimuminhoud van het protocol vast, evenals enkele randvoorwaarden die het protocol moet respecteren. Op procedureel vlak bevatten deze bepalingen vereisten i.v.m. de totstandkoming en de wijziging van het protocol. Op basis van die bepalingen heeft de VREG een specifieke consultatieprocedure voor het protocol energiedelen en P2P goedgekeurd.⁹ De distributienetbeheerders hebben die intussen reeds verscheidene keren doorlopen en hebben telkens het resultaat daarvan, een voorstel van protocol voor energiedelen en P2P, aan de VREG ter goedkeuring voorgelegd. De momenteel recentste protocolversie heeft de VREG goedgekeurd op 8 december 2022.¹⁰ De inwerkingtreding van deze protocolversie heeft plaatsgevonden op 23 januari 2023.

⁹ Beslissing van de VREG van 17 augustus 2021 met betrekking tot de goedkeuring van de voorstellen van de elektriciteitsdistributienetbeheerders betreffende de consultatieprocedure voor het protocol voor energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom (BESL-2021-51), raadpleegbaar via: www.vreg.be/nl/document/besl-2021-51.

¹⁰ Beslissing van de VREG met betrekking tot de goedkeuring van het voorstel van de elektriciteitsdistributienetbeheerders betreffende het protocol inzake energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom (derde protocolversie) (BESL-2022-207), raadpleegbaar via: www.vreg.be/nl/document/besl-2022-207.

Het recente decreet m.b.t. de VME-verkoop voorziet ook in een uitbreiding van art. 4.2.1 van het Energiedecreet, dat de rechtsbasis is voor de technische reglementen van de VREG. Bedoeling daarvan is dat de VREG in het TRDE ook nadere regels voorziet voor de implementatie van de VME-verkoop. In de memorie van toelichting bij het decreet drukt de decreetgever de wens uit dat dit gebeurt *“in overeenstemming met de desbetreffende bepalingen over energiedelen en actieve afnemers”*.

Voor wat betreft de inwerkingtreding van het decreet m.b.t. de VME-verkoop, wordt bepaald dat het decreet in werking zal treden op een datum die de Vlaamse Regering nog zal vaststellen, maar dat dit uiterlijk op 1 april 2023 moet zijn.

1.4.2 Artikelsgewijze bespreking van de voorgestelde wijzigingen

Er wordt een nieuw artikel 4.3.66 m.b.t. de implementatie van de VME-verkoop ingevoegd, in afdeling 8 van titel III van de Marktcode van het TRDE. De titel van deze afdeling wordt als volgt herdoopt: *“Marktprocessen voor energiedelen, peer-to-peerhandel van groene stroom en de verkoop van groene stroom in appartementsgebouwen of multifunctionele gebouwen”*.

Het nieuwe art. 4.3.66 TRDE is zeer sterk gebaseerd op de reeds bestaande artikelen in deze afdeling, nl. de artikelen 4.3.64 en 4.3.65 TRDE. De principes zijn identiek: ook bij VME-verkoop zullen de betrokken partijen communiceren volgens een protocol, dat als minimuminhoud dezelfde onderwerpen bevat als het protocol voor energiedelen en P2P. De lijst met onderwerpen uit art. 4.3.64, §2 TRDE wordt in het nieuwe art. 4.3.66 TRDE hernomen.

Voorts worden de randvoorwaarden die gelden voor het protocol voor energiedelen en P2P, zoals opgenomen in art. 4.3.65 TRDE, van overeenkomstige toepassing verklaard.

Ook worden de regels in art. 4.3.64, §8 t.e.m. §10 TRDE, i.v.m. monitoring van gegevensuitwisseling, de overeenkomst m.b.t. de kwaliteitseisen inzake de communicatie en de periodieke, jaarlijkse evaluatie van het protocol, overgenomen in het nieuwe art. 4.3.66 TRDE.

Wat afwijkend is in het nieuwe art. 4.3.66 TRDE, is de totstandkomingsprocedure. Bij energiedelen en P2P stellen art. 4.3.64, §3 en §4 heel wat vereisten aan die procedure. Op basis daarvan heeft de VREG een specifieke consultatieprocedure goedgekeurd voor energiedelen en P2P, die voorziet in twee opeenvolgende fasen van stakeholderoverleg en formele marktconsultatie.¹¹ Het decreet m.b.t. de VME-verkoop bepaalt dat de Vlaamse Regering nog zal beslissen op welke datum dit in werking treedt, maar dat dit uiterlijk op 1 april 2023 moet zijn. Dit is al relatief snel. Deze timing laat alleszins niet toe om voor wat betreft de totstandkoming van het protocol m.b.t. de VME-verkoop, dezelfde procedure te doorlopen als bij de totstandkoming van het protocol m.b.t. energiedelen en P2P. Daarnaast is er al sinds 1 januari 2022 een implementatie-protocol van kracht voor energiedelen in een gebouw, dat werd herbevestigd in de tweede en derde protocolversie die van kracht zijn resp. worden vanaf 1 juli 2022 en 23 januari 2023. Over al deze protocolversies werd reeds stakeholderoverleg en een formele marktconsultatie georganiseerd. Bovendien lijkt de activiteit van de VME-verkoop technisch gezien zeer sterk op energiedelen in een gebouw.

Omwille van de bovenvermelde redenen, menen we dan ook in het nieuwe art. 4.3.66 TRDE te kunnen opleggen dat de elektriciteitsdistributienetbeheerder een voorstel van protocol ter

¹¹ Beslissing van de VREG van 17 augustus 2021 met betrekking tot de goedkeuring van de voorstellen van de elektriciteitsdistributienetbeheerders betreffende de consultatieprocedure voor het protocol voor energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom (BESL-2021-51), raadpleegbaar via: www.vreg.be/nl/document/besl-2021-51.

implementatie van de VME-verkoop opstelt en aan de VREG ter goedkeuring voorlegt, en dit in eerste instantie zonder dat hierover voorafgaandelijk stakeholderoverleg en een formele marktconsultatie werd gevoerd. Dit zou toelaten om de inwerkingtredingsdatum voor de VME-verkoop alsnog te halen.

Wel wordt aan de navolgende evaluatie van het protocol m.b.t. de VME-verkoop, één jaar na de inwerkingtreding ervan, de vereiste gekoppeld om alsnog stakeholderoverleg te organiseren, waarbij de elektriciteitsdistributienetbeheerder alle belanghebbende partijen betreft, hun opmerkingen m.b.t. het protocol verzamelt, en op gemotiveerde wijze verwerkt in een evaluatierapport. Dit rapport kan dan de basis vormen voor aanpassingen van het protocol, indien uit de feedback van de belanghebbende partijen de noodzaak daartoe blijkt.

2 Artikelsgewijze toelichting bij de wijzigingen

De wijzigingen van artikels nog niet besproken in par. 1:

- **Art. 1.3.1** (definities) werden een aantal nieuwe definities toegevoegd en een aantal bestaande verbeterd:
 - Definitie "**allocatiepunt**": hieraan worden de woorden: "met een afzonderlijk energiecontract" toegevoegd. De motivering hiertoe: verdere verduidelijking van het begrip allocatiepunt.
 - Definitie "**berekend gebruiksprofiel**": hieraan wordt toegevoegd: "per elementaire periode". Deze toevoeging is een bevestiging van de huidige werkwijze: door de toevoeging wordt de verdeling in de tijd duidelijk vastgelegd.
 - Nieuwe definitie "**doorstuurfrequentie voor facturatie**": de uitleg van dit begrip stond al in art. 4.2.11/1, maar we achten het beter dit in de definities op te nemen
 - Nieuwe definitie "**doorstuurfrequentie voor verbruiksgegevens**"; reden: de uitleg van dit begrip stond al in art. 4.2.11/1, maar we achten het beter dit in de definities op te nemen
 - Nieuwe definitie "**elementaire periode**". Reden: Leesbaarheid van het TRDE bevorderen. Dit begrip werd in een bepaling (artikel) van het TRDE opgenomen, en andere bepalingen die het begrip hanteerden, moesten dan verwijzen naar die specifieke bepaling (artikel) voor duiding van het begrip. Een betere werkwijze is natuurlijk de opname als definitie in de definitielijst. We verplaatsen dus de bepaling die voorheen voorkwam in een artikel in het TRDE, naar de definitielijst.
 - Definitie "**geautomatiseerde datatoegang**": De woorden "door aanbieders van energiediensten en ESCO's" worden geschrapt. De reden hiervoor is dat niet enkel aanbieders van energiediensten en ESCO's, maar ook andere partijen met een commercieel doel gebruik moeten kunnen maken van geautomatiseerde datatoegang.
 - Nieuwe definitie "**hoogspanningsnet**" wordt toegevoegd. De reden is de nood aan dit begrip in bepalingen, maar gebrek aan definiëring van dit begrip. In het Energiedecreet is enkel het begrip 'hoogspanning' gedefinieerd, maar niet het "net op hoogspanning". We voegen deze definitie toe, met het oog op het gebruik van deze term in bepalingen. We enten de definitie op de definitie van 'hoogspanning' als gedefinieerd in het Energiedecreet (art. 1.1.3, 66° /1 hoogspanning: een nominaal spanningsniveau van 30 kilovolt of hoger), maar beperken het begrip "hoogspanningsnet" voor de toepassing in het TRDE wel tot het elektriciteitsdistributienet.
 - Nieuwe definitie "**laagspanningsnet**" wordt toegevoegd. De reden is de nood aan dit begrip in bepalingen, maar gebrek aan definiëring van dit begrip. In het Energiedecreet is enkel het begrip 'laagspanning' gedefinieerd, maar niet het "net op laagspanning". We voegen deze definitie toe, met het oog op het gebruik van deze term in bepalingen. We enten de definitie

op de definitie van 'laagspanning' als gedefinieerd in het Energiedecreet (art. 1.1.3, 77° /1 laagspanning: een nominaal spanningsniveau van 1000 volt of lager).

- De definitie '**lokale congestie**' wordt geschrapt, aangezien dit begrip reeds in hogere regelgeving, meer bepaald het Energiedecreet art. 1.1.3 79°/0, is gedefinieerd.
- De definitie '**meetregime**' wordt gewijzigd, omwille van concretisering en verduidelijking. In het TRDE werd het begrip ook op twee plaatsen beschreven, namelijk ook in art. 4.2.11/1 §1. Daar wordt de definitie van het begrip geschrapt.
- De definitie '**middenspanningsnet**' wordt toegevoegd. De reden is de nood aan dit begrip in bepalingen, maar gebrek aan definiëring van dit begrip. In het Energiedecreet is enkel het begrip 'middenspanning' gedefinieerd, maar niet het "net op middenspanning". We voegen deze definitie toe, met het oog op het gebruik van deze term in bepalingen. We enten de definitie op de definitie van 'middenspanning' als gedefinieerd in het Energiedecreet (art. 1.1.3, 86° /1 middenspanning: een nominaal spanningsniveau van meer dan 1000 volt en lager dan 30 kilovolt).
- De definitie '**niet-geautomatiseerde datatoegang**' wordt toegevoegd. Deze definitie is nodig voor, en dus gerelateerd aan, de bepalingen in Titel V Datacode van het TRDE.
- In de definitie '**Ondersteunende diensten van de elektriciteitsdistributienetbeheerder**' wordt het woord "van" vervangen door het woord "aan" omdat dit de betekenis moet hebben van: geleverd aan de distributienetbeheerder; zie de definitie van het begrip "niet-frequentiegerelateerde ondersteunende dienst".
- De definitie '**tariefwissel**' wordt toegevoegd. Deze definitie ontbrak immers: het begrip werd gebruikt maar was (nog) niet gedefinieerd.
- Definitie '**Onterechte wissel van toegangshouder**': We vullen de bestaande definitie vooraan aan met: "Behoudens in de situaties waarvoor volgens de geldende energieregelgeving geen energiecontract nodig is". Verder wordt in de bestaande definitie de woorden "met de elektriciteitsdistributienetgebruiker" geschrapt, omdat het begrip "energiecontract" dit al omvat: het begrip is gedefinieerd als het contract tussen netgebruiker en toegangshouder. We vervangen het woord "toegangspunt" door "allocatiepunt", omdat er een apart energiecontract kan gesloten worden per allocatiepunt.
- **Art. 1.3.1:** De verwijzing naar artikel 2281 van het oud Burgerlijk wetboek wordt geschrapt en vervangen door een verwijzing naar art. 1.5. van het (nieuwe) Burgerlijk wetboek, dat op 1/1/2023 in werking trad. (zie Wet 28 april 2022 - BS 1 juli 2022 (ed. 1)).
- **Art. 1.5.3:** §4: We voegden toe dat deze paragraaf niet geldt in geval van lokale congestie.
- **Art. 2.1.1:** Waar tot nu enkel sprake is van de aanvraag tot aansluiting, wordt dit aangevuld met "wijziging van de aansluiting". De bepaling vervat in dit artikel is immers niet enkel van toepassing bij de aanvraag tot aansluiting, maar tevens in geval van wijziging van de aansluiting. Verdere wijzigingen ter bevordering van de transparantie en leesbaarheid.
- **Art. 2.1.3:** Door de toevoeging van de woorden "afname- of injectie" bij het woord "vermogen" wordt verduidelijkt dat het vermogen (groter dan 1000 kVA) zowel afname als injectie betreft.
- **Art. 2.1.10:** De verwijzing naar art. 7.5.3 wordt vervangen door verwijzing naar art. 7.5.2. Betreft een correctie.
- **Art. 2.1.11 §1:** Het investeringsplan wordt jaarlijks door de netbeheerder geüpdatet en ingediend bij de VREG. (De periode die het investeringsplan behelst staat reeds vermeld in het Energiedecreet.)
§2: Het woord "opgesteld" wordt toegevoegd. Daarmee wordt verduidelijkt dat het rapporteringsmodel wordt opgesteld door de VREG.
- **Art. 2.1.14:** Titel boven dit artikel: het woord 'projecten' wordt ingevoegd, omdat dit de koepelterm is, terwijl "verkaveling, bedrijventerreinen of appartementsgebouwen" maar enkele voorbeelden van projecten zijn. De titel moet de inhoud van de bepalingen die eronder ressorteren, uiteraard volledig dekken.

§3: Schraping van eerste zin: het recht op de beschikking over een deel van grond of gebouw, door de netbeheerder, voor installaties behorende tot het distributienet, kan niet zijn grondslag vinden in het technisch reglement zelf. Dit is juridisch niet mogelijk gezien het om een eigendomsbeperkende maatregel gaat. Wijziging tweede zin: verwijzing naar het Energiedecreet voor wat betreft de wettelijke erfdienstbaarheid m.b.t. de beschikking over een deel van gebouw of grond. Krachtens wijziging Energiedecreet bij decreet van 18/03/2022 werd art. 3.1.23 - 3.1.25 Energiedecreet gewijzigd/aangevuld. Naar deze nieuwe regels wordt verwezen.

§4: Deze paragraaf handelde over de wijze van toekenning van recht op beschikking van een deel van grond of gebouw, en al dan niet vergoeding daarvoor. Dit wordt geschrapt om zelfde reden als schraping van eerste zin van §3.

§5: Wijziging tweede zin: verwijzing naar Energiedecreet voor wat betreft wettelijke erfdienstbaarheid m.b.t. beschikking deel gebouw of grond.

- **Art. 2.1.16:** Er wordt verduidelijkt dat het rapporteringsmodel wordt opgesteld door de VREG. Voor het overige werd de zin taalkundig gewijzigd.
- **Art. 2.2.1/0:** Het vorige art. 2.2.75 werd verplaatst naar bovenaan de afdeling, ter verduidelijking dat deze afdeling van toepassing is op zowel nieuwe aansluitingen als op wijziging van een bestaande aansluiting.
- **Onderafdeling 1** van Afdeling 1 van Hoofdstuk II van Titel II Netcode: "aansluitingsvermogen" wordt geschrapt uit de titel; maakt geen deel uit van deze onderafdeling.
- **Art. 2.2.1:** 'Netbeheerder' wordt vervangen door elektriciteitsdistributienetbeheerder. Tekstuele verduidelijkingen, zoals: in plaats van "aangestelde distributienetbeheerder" --> "de door de VREG aangewezen distributienetbeheerder".
- **Art. 2.2.3:** Tekstuele verbeteringen met het oog op meer duidelijkheid en vlottere leesbaarheid.
- **§7:** (wijze van aansluiten): We beperken de beleidsvrijheid van de elektriciteitsdistributienetbeheerder met betrekking tot afwijking van principiële wijze van aansluiting (op welk net: cfr. §1 tem §6) door schraping van de mogelijkheid tot afwijking naargelang de "karakteristieken van het elektriciteitsdistributienet" gezien dit toch een erg vaag criterium is. Blijft enkel over als mogelijkheid tot afwijking: de situatie waarbij de installatie van de elektriciteitsdistributienetgebruiker schadelijke storingen op het elektriciteitsdistributienet, of overdreven spanningschommelingen zou veroorzaken. Dit is concreet, en technisch aantoonbaar.
- **Onderafdeling 2** van Afdeling 1 van Hoofdstuk II van Titel II Netcode: Deze onderafdeling handelt over de aanvragen tot een aansluiting, niet over de aansluiting. Daarom wordt de titel aangepast (soorten aansluitingen--> soorten aansluitingsaanvragen).
- **Art. 2.2.4:** Dit artikel wordt geschrapt omdat de opsomming van de soorten aansluitingsaanvragen overbodig is. Het blijkt immers uit de opdeling van de onderafdeling welke soorten er zijn.
- **Art. 2.2.5:** Tekstuele verduidelijkingen
- **Art. 2.2.6:** Tekstuele verduidelijkingen
- **Art. 2.2.7:** Tekstuele verduidelijkingen
- **Art. 2.2.8 §1:** De woorden "tenzij anders bepaald in art. 2.2.3" worden geschrapt, omdat deze verwijzing niet correct bleek te zijn, nl. dat artikel bepaalt de wijze van aansluiting (op welk net). De wijze van aansluiting heeft geen link met de wijze van aanvraag tot aansluiting. **§2:** Schraping van laatste bullet. Reden: informatie die nodig is voor de toekenning van het gebruiksprofiel is niet meer noodzakelijk voor een aansluitingsaanvraag.
- **Art. 2.2.9:** Tekstuele verduidelijkingen
- **Art. 2.2.10: §1:** Er is toegevoegd dat de procedure volgens dewelke een aanvraag voor eenvoudige aansluiting moet gebeuren, via onder andere een website bekend gemaakt moet worden.
- **§2:** Door toevoeging van het woord "minstens" wordt enkel bepaald via welke

communicatiekanalen de aanvraag minstens mogelijk moet zijn, en dit is: telefonisch (dit voegen we toe) en via de website. Optioneel zijn steeds extra kanalen mogelijk. De opsomming van kanalen is nu dus niet meer limitatief, en de aanvraag via een telefoonnummer moet mogelijk zijn.

- **Art. 2.2.11:** Tekstuele verduidelijkingen
- **Art. 2.2.12:** Tekstuele verduidelijkingen
- **Art. 2.2.13:** Tekstuele verduidelijkingen
- **Art. 2.2.14:** Tekstuele verduidelijkingen
- **Art. 2.2.15:** Tekstuele verduidelijkingen
- **Art. 2.2.16: §1:** Er is toegevoegd dat de procedure volgens dewelke een aanvraag voor tijdelijke aansluiting moet gebeuren, via onder andere zijn website bekend gemaakt moet worden. **§2:** Door toevoeging van het woord "minstens" wordt enkel bepaald via welke communicatiekanalen de aanvraag minstens mogelijk moet zijn, en dit is: telefonisch (dit voegen we toe) en via de website. Optioneel zijn steeds extra kanalen mogelijk. De opsomming van kanalen is nu dus niet meer limitatief, en de aanvraag via telefoon moet mogelijk zijn.
- **Art. 2.2.17:** Tekstuele verduidelijkingen.
- **Art. 2.2.18:** Tekstuele verduidelijkingen
- **Art. 2.2.19 (aanvraag tijdelijke aansluiting):** In §2 wordt toegevoegd dat de termijn waarbinnen de distributienetbeheerder moet reageren maar 1x verlengd kan worden Dit vervangt de huidige regeling waarbij kan afgeweken worden van de standaardtermijn zonder limiet wat betreft duurtijd. Daarnaast enkele tekstuele verduidelijkingen.
- **Art. 2.2.20:** Het woord 'desgewenst' wordt geschrapt. Dit impliceert dat de identificatie van het toegangspunt die bij de aansluiting hoort sowieso uiterlijk 3 dagen na het akkoord van de aanvrager van een tijdelijke aansluiting moet worden meegedeeld. Daarnaast enkele tekstuele verduidelijkingen.
- **Art. 2.2.21:** Tekstuele verduidelijkingen
- **Art. 2.2.22:** Tekstuele verduidelijkingen
- **Art. 2.2.25:** Toevoeging van de woorden "op midden- of hoogspanning" betreft een tekstuele verduidelijking. Dat een oriënterende studie beperkt is tot aanvragen m.b.t. aansluiting op middenspanning of hoogspanning volgt al uit art. 2.2.24.
- **Art. 2.2.30:** Tekstuele verduidelijkingen
- **Art. 2.2.31:** Dit artikel wordt geschrapt omdat de bepaling al is opgenomen in artikel 2.2.8.
- **Art. 2.2.32:** Aanvulling van de titel van dit artikel omdat de bepaling ruimer is dan het huidige titel. Daarnaast tekstuele verduidelijkingen, alsook de vermelding dat de aanvraagprocedure onder andere via een website moet gepubliceerd worden.
- **Art. 2.2.33:** Tekstuele verduidelijkingen
- **Art. 2.2.36:** in §2, eerste bullet, wordt het plaatselijk vervoernet van elektriciteit toegevoegd, naast het elektriciteitsdistributienet en het transmissienet. Dit ontbrak. In tweede bullet wordt, naast het aansluitingsreglement ook het aansluitingscontract vermeld. Naargelang het geval is ofwel het aansluitingsreglement, ofwel het aansluitingsreglement, relevant voor de (toekomstige) netgebruiker.
- **Art. 2.2.37:** Tekstuele verduidelijkingen en correcties
- **Art. 2.2.38:** Eerste alinea: De wijzigingen beogen het verduidelijken dat dit handelt over het tarief dat de netgebruiker moet betalen, en dat dit tarief gebaseerd is op de kosten gemaakt door de elektriciteitsdistributienetbeheerder. Derde alinea: De publicatieplicht van de tarieven wordt geschrapt omdat dit overbodig is: de publicatieplicht volgt al uit andere regels (m.b.t. de tariefmethodologie). Vierde alinea: De wijziging aan de laatste zin betreft de timing van het voorschot dat de distributienetbeheerder kan aanrekenen. We zijn van mening dat de netbeheerder steeds het recht moet hebben om een voorschot te vragen wanneer hij dat vereist, ongeacht de geplande uitvoeringsdatum.

- **Art. 2.2.39: §1, §2 en §3:** In plaats van mogelijkheid tot afwijking aansluitingstermijn (zonder limiet over tijdsduur) wordt deze bepaling nu in die zin gewijzigd dat de aansluitingstermijn met een redelijke termijn verlengd kan worden. Er moet dus een link zijn tussen de tijdsduur van de verlenging, en de redenen hiervoor. **§3:** Toevoeging van "desgevallend de betaling van het voorschot" omdat, als een voorschot gevraagd is, de distributienetbeheerder de betaling hiervan kan eisen alvorens een concrete uitvoeringsdatum wordt afgesproken. **§4 en §6:** Louter tekstuele wijzigingen.
- **Art. 2.2.40:** Tekstuele verduidelijkingen
- **Art. 2.2.42:** Tekstuele correctie
- **Art. 2.2.44:** Toevoeging van "op het laagspanningsnet". Dat het om dat net gaat, bleek wel uit de titel van deze onderafdeling, maar niet uit de tekst van het artikel eronder. Voor de duidelijkheid wordt het nu ook in de tekst vermeld.
- **Art. 2.2.45: §1:** Tekstuele verduidelijking. **§2:** De verplichting om aanvullende technische voorschriften voor het aansluiten van laadpunten op te stellen, vervalt. De elektriciteitsdistributienetbeheerder kan steeds aanvullende aansluitingsvoorschriften indienen bij de VREG (cfr. §1). **§3:** Er wordt toegevoegd dat de melding m.b.t. laadpunt minstens mogelijk moet zijn via de website. Dit is dus een minimale vereiste m.b.t. de procedure van melding die voor het overige volledig door de distributienetbeheerder zelf wordt vastgesteld.
- **Art. 2.2.46:** Toevoeging van "op het midden- of hoogspanningsnet". Dat het om dat net gaat, blijkt wel uit de titel van de onderafdeling, maar voor alle duidelijkheid wordt dit ook in deze bepaling toegevoegd. Het gaat dus om een louter tekstuele verduidelijking.
- **Art. 2.2.48: §1 en §2:** toevoeging van 'midden- of hoogspanningsnet'. Dat het om dat net gaat, blijkt wel uit de titel van de onderafdeling, maar voor alle duidelijkheid wordt dit ook in deze bepaling toegevoegd. Het gaat dus om een louter tekstuele verduidelijking. **§2:** Toevoeging aan het einde van dit artikel: M.b.t. de kosten voor de aanpassing van de installatie van de netgebruiker op vraag van de netbeheerder geldt dat de materiaalkosten met oog op beveiliging en relevante netwerkcomponenten voor rekening van de distributienetbeheerder zijn. Dit dus als uitzondering op de regel dat de kosten verbonden aan uit te voeren aanpassingen aan installaties van de netgebruiker voor diens rekening zijn. De netgebruiker, met oude installaties met oud beveiligingsmateriaal, wordt op die manier beschermd tegen hoge kosten naar aanleiding van een wijziging in het net (initiatief distributienetbeheerder).
- **Art. 2.2.49:** Tekstuele verduidelijkingen
- **Art. 2.2.50:** Tekstuele verduidelijkingen
- **Art. 2.2.51:** Tekstuele verduidelijkingen
- **Art. 2.2.53:** Tekstuele verduidelijkingen
- **Art. 2.2.54 §1,** eerste lid: Het opleggen van telecontrole is in bepaalde gevallen niet meer optioneel: "kan opleggen" wordt vervangen door "legt op". Dit omdat de eerste 2 categorieën (bullets) verplicht moeten deelnemen aan technische flexibiliteit krachtens art. 3.1.34/1 e.v. van het Energiebesluit; de derde categorie (bullet) moet afgeregeld kunnen worden omwille van het mogelijke optreden van congestie. We beperken de derde categorie tot projecten met een gezamenlijk ontwikkelbaar vermogen van 400 kW of meer. Volgens artikel 12 van de Europese Verordening EU 2019/943 moeten netbeheerders hernieuwbare energie met een vermogen van minder dan 400 kW prioritair dispatchen, het lijkt de VREG dan ook onnodig om de installaties verplicht een telecontrole op te leggen. Om deze redenen moet de netbeheerder telecontrole opleggen aan deze nieuwe projecten. We voegden eveneens toe dat bestaande productie-installaties van het type C of D die een substantiële modernisering ondergaan de netbeheerder hieraan telecontrole oplegt. Dit voegde we toe ter verduidelijking bij de bestaande regelgeving: Artikel 2.2.52 van het TRDE bepaalt al dat de Algemene Toepassingseisen van toepassing zijn bij nieuwe installaties alsook bestaande productie-installaties van het type C of D die een substantiële modernisering ondergaan. De reden hiervoor is dat installaties die een substantiële modernisering ondergaan worden beschouwd als nieuwe installaties. Deze bepaling komt voort

uit de Europese netcode RfG (EU 216/631) waarin staat dat installaties die een substantiële modernisering ondergaan moeten voldoen aan alle eisen van nieuwe installaties. Het verplicht opleggen van telecontrole heeft enkel betrekking op "nieuwe" projecten of bestaande elektriciteitsproductie-eenheden van het type C of D die een substantiële modernisering ondergaan. Met "nieuwe" wordt bedoeld: alle projecten die een aansluitingsaanvraag hebben ingediend na de inwerkingtreding van het reglement (=TRDE); "bestaand" is dus: alle projecten die een aansluitingsaanvraag hebben ingediend vóór de inwerkingtreding van dit reglement. De reden waarom de verplichte telecontrole in voorkomend geval enkel voor nieuwe projecten van toepassing is: de telecontrolekast is een bijkomende kost ten laste de netgebruiker die hem meteen gekend is op het moment van de aanvraag tot aansluiting.

§1, tweede lid wordt geschrapt. Reden: dat de netbeheerder productiebeperkingen kan opleggen betreft een toegangsvoorwaarde, geen aansluitingsvoorwaarde.

§2, dat handelt over telecontrole bij energieopslagsystemen wordt in die zin gewijzigd dat telecontrole thans verplicht is bij nieuwe energieopslagsystemen groter dan of gelijk aan 1000 kVA. De reden hiervoor is dat deze categorie verplicht moet deelnemen aan technische flexibiliteit (art. 3.1.34/1 e.v. van het Energiebesluit). Daarom moet de netbeheerder een telecontrole opleggen aan dergelijke nieuwe projecten. In de bullets wordt ook toegevoegd dat dit handelt over 'nieuwe' projecten. De reden hiervoor: We wensen een opdeling te maken tussen nieuwe en bestaande projecten. Bij nieuwe projecten zijn de kosten van een telecontrolekast ten laste de netgebruiker, bij bestaande zijn de kosten van een telecontrolekast voor de netbeheerder. De uiteenzetting van de mogelijkheden die telecontrole biedt, werd geschrapt. Reden voor deze schrapping: dit wordt al beschreven in de toegangsvoorwaarden (Netcode, Hoofdstuk 3).

§3 Deze paragraaf bepaalt de mogelijkheid, voor de netbeheerder, om telecontrole op te leggen bij bepaalde bestaande projecten. Er wordt tevens bepaald dat in dat geval de kosten van een telecontrolekast, voor zover die aanpassingen veroorzaakt worden door de plaatsing van de telecontrolekast, voor de netbeheerder zijn. Dit is ingevoerd ter bescherming van de netgebruiker, die anders met nieuwe kosten geconfronteerd wordt, na initiatief van de netbeheerder om telecontrole te plaatsen.

§4 In deze paragraaf wordt het recht van de netgebruiker bepaald om een telecontrolekast te vragen aan de netbeheerder. Hiermee wordt de netgebruiker de mogelijkheid te geven om eventueel gegeven om deel te nemen aan diensten voor netbeheerders. De netgebruiker betaalt hiervoor het geldende tarief aan de distributienetbeheerder.

- **Art. 2.2.55:** "De aanvullende technische voorschriften" werd toegevoegd. Reden hiervoor: ook de conformiteit met de aanvullende technische voorschriften kan door de elektriciteitsdistributienetbeheerder nagegaan worden.
- **Art. 2.2.56:** "De aanvullende technische voorschriften" en "aansluitingsreglement" zijn toegevoegd: de aansluiting en de installaties van de netgebruiker moet ook hiermee conform zijn.
- **Art. 2.2.57:** "De aanvullende technische voorschriften" en "aansluitingsreglement" zijn toegevoegd: de installatie moet ook hiermee conform zijn.
- **Art. 2.2.58:** De aansluiting of installatie moet niet alleen conform met de voorschriften van het TRDE ("van dit reglement") zijn, maar ook met de voorschriften die krachtens (in uitvoering van) het TRDE zijn opgesteld. Dit kan handelen over voorschriften die de distributienetbeheerder opstelde, in uitvoering van het TRDE.
- **Art. 2.2.63:** Gelet op introductie in Energiedecreet van definitie van het begrip 'middenspanning', spreken we thans niet meer enkel van hoogspanning, maar van midden- en hoogspanning, voor spanningen >1kV (hetgeen hier beoogd wordt).
- **Art. 2.2.66, §1:** Er wordt toegevoegd dat kosten aan de aansluiting (onderhoud/herstelling) die op verzoek van de netgebruiker werden uitgevoerd, wel degelijk tarifair voor rekening van de netgebruiker zijn. Dit ter verduidelijking: wat voorafgaat in §1 van het artikel handelt immers

enkel over de onderhouds- en herstellingswerken die uitgevoerd worden op initiatief van de netbeheerder.

- **Art. 2.2.71:** We voegen in §1 toe dat de netbeheerder na behoorlijke legitimatie toegang moet worden verschaft. De reden hiertoe lijkt ons logisch: de netgebruiker moet aan de hand van de behoorlijke legitimatie de legitimiteit van de aanvraag tot toegang tot zijn installaties kunnen nagaan.
- **Art. 2.2.72:** We voegen in §2 toe dat de netbeheerder na behoorlijke legitimatie toegang moet worden verschaft. De reden hiertoe: de netgebruiker moet aan de hand van de behoorlijke legitimatie de legitimiteit van het verzoek tot toegang kunnen nagaan, niet louter op eenvoudig mondeling verzoek.
- **Art. 2.2.73: §1:** Tekstuele verduidelijking
§2: Herformulering/herschikking van zin voor vlottere leesbaarheid.
§3: "Algemene veiligheid" is te algemeen. De netbeheerder moet erover waken dat de veiligheid van het distributienet wordt bewaakt.
- **Art. 2.2.74:** Dit artikel wordt geschrapt omdat de bepaling al opgenomen is in artikel 2.2.8.
- **Art. 2.2.75:** Dit artikel wordt verplaatst naar bovenaan de afdeling 1 van hoofdstuk II: is nu daar het nieuwe art. 2.2.1 /0.
- **Art. 2.2.76:** Tekstuele verbetering: gezien het om de situatie van een bestaande aansluiting gaat, kan het enkel om de wijziging van de aansluiting gaan. We voegen dus toe: "wijziging van de" aansluiting.
 Gemiddelde van de maandelijkse reële hoogste kwartiervermogens voor afname of injectie: We voegden "maandelijkse" toe om te verduidelijken dat enkel de hoogste kwartierwaarde van elk van de 12 maanden moet genomen worden, van deze 12 waardes wordt dan het gemiddelde genomen. De aanvulling van afname of injectie is een verduidelijking dat de kwartiervermogens niet enkel voor afname zijn. 5 MW wordt vervangen door 5 MVA (conform de tariefmethodologie).
- **Art. 2.2.78: §1:** Verduidelijking van de situaties waarin een nieuw of aangepast aansluitingscontract moet gesloten worden door herschikking van de zin met het oog op een betere leesbaarheid.
§2 wordt geschrapt wegens overbodig.
- **Art. 2.2.80: §1:** Toevoeging van 'de aansluiting'. Reden hiervoor: de elektriciteitsdistributienetbeheerder heeft enkel zicht op het gebruik van de aansluiting, niet op het gebruik van het goed in kwestie.
§3: "Tarieven" in plaats van "kosten". Het gaat uiteraard om door de regulator goedgekeurde tarieven m.b.t. de aansluiting.
- **Art. 2.2.81** (wegname of afkoppeling van een aansluiting, op initiatief netbeheerder): De elektriciteitsdistributienetbeheerder heeft het recht om een aansluiting weg te nemen of af te koppelen énkél en alleen als m.b.t. deze aansluiting meer dan 1 jaar geen toegangshouder in het toegangsregister van de netbeheerder geregistreerd is. De mogelijkheid tot wegname of afkoppeling van de aansluiting wordt tot die situatie beperkt om te vermijden dat er een wegname of afkoppeling zou kunnen plaatsvinden ook waar dit mogelijk ongewenst is, zoals bijvoorbeeld als een netgebruiker weliswaar meer dan 1 jaar geen elektriciteit afneemt (cfr. de huidige wat vage bewoording: 'geen gebruik meer van de aansluiting'), maar wél zijn energiecontract behoudt teneinde later zijn activiteiten/ afname te kunnen hernemen. Een aansluiting voor noodvoeding werd tot nu als bijzondere situatie gezien omdat de huidige tekst uitgaat van 'geen gebruik' (lees: geen afname), wat natuurlijk mogelijk is op een aansluiting met noodvoeding: zolang er geen noodsituatie is, wordt deze aansluiting niet 'gebruikt'. Maar deze mag natuurlijk niet weggenomen of afgekoppeld worden. Nu de nieuwe tekst uitgaat van de afwezigheid van meer dan 1 jaar van een toegangshouder m.b.t. de betreffende aansluiting, en er uiteraard voor een noodvoedingsaansluiting steeds een toegangshouder geregistreerd is en moet blijven met het oog op de eventuele afname op deze aansluiting (nl. in geval van nood), is

dit absoluut geen uitzondering op de regel. De uitzondering voor de 'aansluiting voor noodvoeding' wordt daarom ook geschrapt.

- **Art. 2.2.84: §1:** De tweede zin werd toegevoegd om volgende reden: voor een zogenaamde Trans-LS aansluiting is ook een aansluitingscontract nodig. **§2:** Wijzigingen zijn nodig gelet op wijziging §1, dat nu ook deels handelt over aansluitingen die geacht kunnen worden aansluiting op het laagspanningsnet te zijn.
- **Art. 2.2.87:** Toevoeging van 'overeenkomstig Art. 2.2.84': Dit is een verwijzing naar het artikel in het TRDE met extra informatie over 'het toepassingsgebied van het aansluitingsreglement', waarvan hier sprake is.
- **Art. 2.2.88:** Tekstuele verduidelijkingen.
- **Onderafdeling 3** van Afdeling 6 van Hoofdstuk II van Titel II Netcode: Omvatte artikels 2.2.90 en 2.2.91. Spanningskwaliteit en stroomstoringen: dit betreft een probleem bij toegang tot het net. Deze onderafdeling wordt verplaatst naar Hoofdstuk III van de netcode.
- **Art. 2.2.90:** Verplaatst naar artikel 2.3.3/1.
- **Art. 2.2.91:** Verplaatst naar artikel 2.3.3/2.
- **Art. 2.3.0:** Dit nieuwe artikel betreft het verplaatste artikel 2.3.3.
- **Art. 2.3.1:** Enkele tekstuele verduidelijkingen, alsook: **§1**, derde bullet wordt geschrapt wegens overbodig. Er moet een geldig energiecontract zijn voor de erkenning van die toegangshouder op dat toegangspunt. **§5:** verduidelijking dat kosten aangerekend worden middels/via goedgekeurde tarieven.
- **Art. 2.3.2:** Enkele tekstuele verduidelijkingen
§3: De elektriciteitsdistributienetbeheerder moet toegang krijgen tot de meetinrichting (niet: de aansluiting) om het toegangspunt buiten dienst te stellen.
§4: verduidelijking dat kosten aangerekend worden middels/via goedgekeurde tarieven.
- **Art. 2.3.3/1:** Dit nieuwe artikel betreft het verplaatste artikel 2.2.90 (supra), met enkele tekstuele wijzigingen.
- **Art. 2.3.3/2:** De vroegere eerste 3 paragrafen van art 2.3.3 werden verplaatst naar het nieuwe artikel 2.3.0. §4 tot en met §9 zijn aangevuld met de inhoud van artikel 2.2.91 (supra).
- **Art. 2.3.4:** Tekstuele verduidelijkingen. We verduidelijken dat bij dringend geplande werken ten gevolge van een noodsituatie of om de normale uitbatingsomstandigheden te herstellen de meldingsplicht van de netbeheerder niet geldt. De reden hiervoor is dat de netbeheerder onvoldoende tijd heeft om deze werken aan te melden. We kunnen deze werken beschouwen als deel van werken om een noodsituatie te verhelpen of te voorkomen.
- **Art. 2.3.5:** Tekstuele verduidelijkingen + "in geval van een noodsituatie" geschrapt omdat het artikel handelt over geplande onderbrekingen (wat voor de duidelijkheid ook werd toegevoegd). Uiteraard is een noodsituatie geen geplande onderbreking. We verduidelijken dat bij dringend geplande werken ten gevolge van een noodsituatie of om de normale uitbatingsomstandigheden te herstellen de meldingsplicht van de netbeheerder niet geldt. De reden hiervoor is dat de netbeheerder onvoldoende tijd heeft om deze werken aan te melden. We kunnen deze werken beschouwen als deel van werken om een noodsituatie te verhelpen of te voorkomen.
- **Art. 2.3.6:** Tekstuele verduidelijkingen.
- **Art. 2.3.7 §1:** Niet enkel via website, maar ook via een permanent bereikbaar telefoonnummer moet informatie verleend worden over stroomonderbrekingen. Toevoeging van "van de onderbreking" als tekstuele verduidelijking.
§2: De startdatum voor berekening van termijn van 10 werkdagen ontbrak. We bepalen dat dit de startdatum van de onderbreking is.
- **Art. 2.3.8:** De toepassing van deze bepaling wordt beperkt tot het midden- en hoogspanningsnet. Een voorafgaandelijke melding van iedere lokale congestie in een laagspanningsnet is immers niet het doel van dit artikel. **§4 en §5:** Zijn de verwijzing naar de

bepalingen die de elektriciteitsdistributienetbeheerder moet volgen in geval van buitengewone omstandigheden en in geval van onvoorziene uitzonderlijke netuitbatingsomstandigheden.

- **Art. 2.3.10:** dit artikel wordt geschrapt; dit was immers een herhaling van art. 4.1.18 §2 van het Energiedecreet.
- **Art. 2.3.11:** dit artikel wordt geschrapt; dit was immers een herhaling van art. 4.1.18 §2 van het Energiedecreet.
- **Art. 2.3.12:** Tekstuele verduidelijkingen. In §4: verduidelijking dat kosten aangerekend worden middels/via goedgekeurde tarieven.
- **Art. 2.3.18:** Tekstuele verduidelijkingen. §6 wordt geschrapt, in het artikel wordt verwezen naar de elementaire periode zoals thans wordt gedefinieerd in het TRDE (definitielijst).
- **Art. 3.1.2: §2** wordt geschrapt, de tijdsduur van een elementaire periode wordt nu bepaald m.b.v. een definitie voor 'elementaire periode' (supra art. 1.1.3).
- **Art. 3.1.4: §3:** Het betreft het schrappen van een overbodige eis. Voor een productie-installatie of energieopslagsysteem kleiner dan 56 kVA wordt er vandaag geen aparte meter meer geplaatst. (Gevolg van gewijzigde regelgeving m.b.t. steuncertificaten)
- **Art. 3.1.9: §2./1:** De overgangsbepaling wordt geschrapt, wegens betrekking hebbend op het verleden. Het gewijzigd TRDE treedt nu na 1 januari 2023 in werking.
- **Art. 3.1.11:** Tekstuele aanpassing.
- **Art. 3.1.13:** Vanuit het hoogspanningsnet kan er ook rechtstreeks aangesloten worden.
- **Art. 3.1.17: §3:** Tekstuele aanpassing en verduidelijking.
- **Art. 3.1.22: §3** wordt verplaatst naar artikel 3.2.6 (infra).
- **Art. 3.2.1:** Elementaire periode wordt opgenomen in de definitielijst en niet langer gedefinieerd in artikel 3.1.2, §2 (supra art. 1.1.3).
- **Art. 3.2.3:** 'tele-opname' wordt vervangen door 'uitlezing op afstand'. Een inhoudelijk overbodige passage in §3 wordt voor de leesbaarheid geschrapt.
- **Art. 3.2.4:** Tekstuele aanpassing.
- **Art. 3.2.6 §6** (niet-communicerende kleinverbruiksmetingen): In §6 werd toegevoegd dat de kosten om communicatieproblemen bij een op afstand uitleesbare kleinverbruiksmetinginrichting op te lossen gedragen worden door de elektriciteitsdistributienetbeheerder. De netgebruiker heeft het recht op een van op afstand uitleesbare meetinrichting, hiertoe moet de meetinrichting kunnen communiceren. Het is o.i. dan ook aan de netbeheerder om bij problemen met netwerkdekking oplossingen uit te werken. Het is niet redelijk om de kosten van de oplossing bij de netgebruiker te leggen, tenzij uiteraard de netbeheerder kan aantonen dat de oorzaak van het communicatieprobleem te herleiden is tot een fout gemaakt door de netgebruiker. §7: Het bestaande TRDE-artikel 3.1.22 werd geschrapt en opgenomen in §7 van dit artikel 3.2.6.
- **Art. 3.2.7:** §2 en §3 werden samengevoegd. De grens van 10 kVA bij decentrale productie is niet meer nodig om een aparte meetinrichting te plaatsen. (Gevolg van gewijzigde regelgeving m.b.t. steuncertificaten) We voegen energieopslagsystemen toe.
- **Art. 3.3.1:** Tekstuele aanpassing (verduidelijking)
- **Art. 3.3.2:** Tekstuele aanpassing (verduidelijking)
- **Art. 3.3.3:** Inhoudelijk is het artikel niet gewijzigd. Het bestaande artikel werd in twee delen (artikels) opgesplitst: in art. 3.3.3. de bepalingen m.b.t. de periodieke meteropname bij kleinverbruiksmetingen en in nieuw art 3.3.3/1 de (bijkomende) bepalingen voor niet op afstand uitleesbare kleinverbruiksmetingen. §4 betreft de verplaatsing van Art. 3.3.4 §1. §5 betreft de verplaatsing van art. 3.3.4, §4.
- **Art. 3.3.3/1:** Is nieuw, maar zoals toegelicht bij supra art. 3.3.3.
- **Art. 3.3.4: §1** werd verplaatst naar art. 3.3.3, §4. §4 werd verplaatst naar art. 3.3.3, §5.
- **Art. 4.2.11/1: §1:** De inhoudelijke uitleg voor de drie parameters, die in hierna volgende artikels worden gebruikt, wordt nu opgenomen in de lijst van definities en begrippen in het artikel 1.1.3 (supra).

- **Art. 4.2.12:** §1: De definitie van 'elementaire periode' wordt nu opgenomen in de definitielijst (art. 1.1.3 supra), zodat het niet langer noodzakelijk is te verwijzen naar artikel 3.1.2 §2.
- **Art. 4.2.13:** §3: De definitie van 'elementaire periode' wordt nu opgenomen in de definitielijst (art. 1.1.3 supra), zodat het niet langer noodzakelijk is te verwijzen naar artikel 3.1.2 §2.
- **Art. 4.3.5:** §1/1: De definitie van 'elementaire periode' wordt nu opgenomen in de definitielijst (art. 1.1.3 supra), zodat het niet langer noodzakelijk is te verwijzen naar artikel 3.1.2 §2.
- **Art. 4.3.6:** §9: Tekstuele vereenvoudiging (leesbaarheid).
- **Art. 4.3.18:** §1: De definitie van 'elementaire periode' wordt nu opgenomen in de definitielijst (art. 1.1.3 supra), zodat het niet langer noodzakelijk is te verwijzen naar de definitie in artikel 3.1.2 §2
- **Art. 4.3.27:** Tekstuele verduidelijking
- **Art. 4.3.36:** Tekstuele verduidelijking
- **Art. 4.3.37:** De definitie van 'elementaire periode' wordt nu opgenomen in de definitielijst (art. 1.1.3 supra), zodat het niet langer noodzakelijk is te verwijzen naar artikel 3.1.2 §2.
- **Art. 4.3.42:** Tekstuele verduidelijking
- **Art. 4.3.43:** De definitie van 'elementaire periode' wordt nu opgenomen in de definitielijst (art. 1.1.3 supra), zodat het niet langer noodzakelijk is te verwijzen naar artikel 3.1.2 §2.
- **Art. 4.3.45:** De definitie van 'elementaire periode' wordt nu opgenomen in de definitielijst (art. 1.1.3 supra), zodat het niet langer noodzakelijk is te verwijzen naar artikel 3.1.2 §2.
- **Art. 4.3.51:** De definitie van 'elementaire periode' wordt nu opgenomen in de definitielijst (art. 1.1.3 supra), zodat het niet langer noodzakelijk is te verwijzen naar artikel 3.1.2 §2.
- **Art. 4.3.52:** De definitie van 'elementaire periode' wordt nu opgenomen in de definitielijst (art. 1.1.3 supra), zodat het niet langer noodzakelijk is te verwijzen naar artikel 3.1.2 §2.
- **Art. 4.3.53:** De definitie van 'elementaire periode' wordt nu opgenomen in de definitielijst (art. 1.1.3 supra), zodat het niet langer noodzakelijk is te verwijzen naar artikel 3.1.2 §2.
- **Art. 4.3.55:** Tekstuele verduidelijking.
- **Art. 4.3.56:** De definitie van 'elementaire periode' wordt nu opgenomen in de definitielijst (art. 1.1.3 supra), zodat het niet langer noodzakelijk is te verwijzen naar artikel 3.1.2 §2.
- **Art. 4.3.60:** Tekstuele verduidelijking. De correcte term in dit kader is 'tarieven' in plaats van 'kosten'.
- **Art. 4.3.61:** Tekstuele verduidelijking, in overeenstemming met de aanpassing supra in art. 4.3.60.
- **Art. 5.3.1 (datatoegang):** We voegen in een nieuwe **§1./1** toe dat partijen die datatoegang gebruiken voor een commercieel doel (vb. energiedienstverleners) gebruik moeten maken van geautomatiseerde datatoegang en m.a.w. een datatoegangscontract moeten afsluiten. Hiermee streven we naar een gelijke behandeling tussen partijen die van datatoegang gebruik maken voor commerciële doeleinden.
- **Art. 5.4.3:** Tekstuele verduidelijking
- **Art. 5.5.1:** Tekstuele verduidelijking
- **Art. 5.6.1:** Tekstuele verduidelijking
- **Art. 6.1.1: §2** is toegevoegd. Het is een verplaatsing van een bestaande bepaling uit artikel 6.1.7, §3 (infra). De al bestaande tekst van art. 6.1.1 wordt nu §1 van dat artikel.
- **Art. 6.1.2:** Het toepassingsgebied van dit artikel wordt ingeperkt. Het TRDE kan immers enkel verplichtingen opleggen aan de elektriciteitsdistributienetbeheerder, en niet aan "de beheerder van het net waaraan diens net is gekoppeld". We bepalen dus niet dat er wederzijdse medewerking moet zijn (want dan reguleren we in het TRDE plichten van een netbeheerder die niet onder het toepassingsgebied van het TRDE valt), maar we bepalen enkel de plicht van de elektriciteitsdistributienetbeheerder ten aanzien van de beheerder van de aan zijn net gekoppelde netbeheerder.
- **Art. 6.1.3:** Huidig art. 6.1.7, §1 werd geïntegreerd in dit artikel 6.1.3, onder de vorm van een nieuwe, **laatste bullet**. Inhoudelijk werd de bestaande bepaling gewijzigd: deze werd ingekort

tot 'elke versterking of uitbreiding van een bestaande koppeling'. Dus werd geschrappt: "op basis van de zorg voor de optimale ontwikkeling van de betrokken netten". Het TRDE legt immers enkel verplichtingen op aan de elektriciteitsdistributienetbeheerder, die niet kan instaan voor de optimale ontwikkeling van andermans net. Werd ook geschrappt: "rekening houdende met de voorrang [...] voor WKK en productie-installaties die HEB gebruiken". Deze schrapping betreft een implementatie van artikel 70 van de (Vierde) Elektriciteitsrichtlijn (2019/944) die de prioritaire toegang voor WKK's afschafte. Conform artikel 71 van deze richtlijn diende dit te gebeuren tegen 31 december 2019. De prioritaire toegang voor installaties die elektriciteit produceren op basis van hernieuwbare energiebronnen heeft vanaf 30 juni 2021 eveneens geen grond (meer) in het EU-recht. Artikel 16(2)(b) van de (oude) Europese richtlijn Hernieuwbare Energiebronnen wordt vanaf die dag immers geschrappt krachtens artikel 20 van de nieuwe richtlijn hernieuwbare energiebronnen.

- **Art. 6.1.5:** In dit artikel, dat handelt over informatieverplichtingen, werden heel wat bepalingen bijeengebracht die thans in andere artikelen staan, en die over informatieplichten handelen. De wijzigingen betreffen dus een herschikking: De bepaling uit art. 6.1.9 werd samengevoegd met de huidige bepaling onder **§1**: art. 6.1.9, §1 werd art. 6.1.5, §1 derde bullet, en art. 6.1.9, §2 werd art. 6.1.5, §1 vierde bullet. Het nieuwe **§2** van art. 6.1.5 betreft de overname van art. 6.1.10, §1, 3, 4 en 5. De bepaling uit art. 6.1.10, §6 werd in art. 6.1.5 geplaatst als nieuwe **§3**. De bepaling uit art. 6.1.11 §1 werd in art. 6.1.5 geplaatst als nieuwe **§4**. De bepaling uit art. 6.1.11 §2 werd in art. 6.1.5 geplaatst als nieuwe **§5**.
- **Art. 6.1.6:** De in **§1** toegevoegde bullets betreffen de verplaatsing van art. 6.1.8, art. 6.1.10, §2 en 6.1.11, §3. De specificaties zijn niet mee overgenomen, de netbeheerders moeten deze in hun samenwerkingsovereenkomst opnemen.
- **Art. 6.1.7:** **§1** is verplaatst naar art 6.1.3. Inhoudelijk ook gewijzigd: zie bespreking van art. 6.1.3 hierboven.
§3 is verplaatst naar art 6.1.1 en wordt daar **§2**.
- **Art. 6.1.8:** Dit artikel is verplaatst naar art 6.1.6, §1. De specificaties zijn niet behouden. Wat enkel behouden is: dat de netbeheerders deze afspraken opnemen in de samenwerkingsovereenkomst.
- **Art. 6.1.9:** Dit artikel werd verplaatst naar art 6.1.5, §1.
- **Art. 6.1.10:** **§1** van dit artikel werd verplaatst naar artikel 6.1.5 §2 (bullet 1).
§2 van art 6.1.10 werd verplaatst naar art 6.1.6 §1 en tevens geformuleerd wegens het feit dat TRDE geen verplichtingen kan omvatten m.b.t. de transmissienetbeheerder.
§3 van dit artikel werden verplaatst naar artikel 6.1.5 §2 (bullet 2).
§4 van dit artikel werden verplaatst naar artikel 6.1.5 §2 (bullet 3).
§5 van dit artikel werd verplaatst naar artikel 6.1.5 §2 (bullet 4).
§6 van art 6.1.10 werd verzet naar art 6.1.6 §2.
- **Art. 6.1.11:** **§1** werd verplaatst naar art 6.1.5 §4.
§2 werd verplaatst naar art 6.1.5 §5.
§3 werd verplaatst naar art 6.1.6 §1.
- **Art. 8.1.2:** De in het artikel vermelde data voor inwerkingtredingen liggen nu in het verleden. Deze bestaande overgangsbepalingen worden dan ook geschrappt.
- **Art. 8.1.2:** Nieuw: De wijziging aan art. 4.3.20 treedt pas in werking op 1 april 2024 (par. 1.3).
- **Art. 8.1.6:** De in het artikel vermelde datum ligt nu in het verleden. Deze overgangsbepaling wordt bijgevolg geschrappt.
- In **Bijlage IV** worden een aantal wijzigingen aangebracht
 - Marktwerking:
 - De rapportering van het totaal aantal actieve toegangspunten wordt als volgt aangepast:
 - de minimale frequentie wordt veranderd naar 'maandelijks' zodat deze parameter maandelijks in het open data platform wordt geüpdatet en zodat deze rapportering in lijn ligt met de rapportering over de allocatiepunten.

- in de kolom aggregatie wordt het aggregatieniveau 'per energierichting geschrapt' omdat dit meer relevant is om te bevragen op het niveau van het allocatiepunt.
- De rapportering wordt uitgebreid met een maandelijkse rapportering van het totaal aantal actieve allocatiepunten. Deze rapportering gebeurt: (i) per energierichting, (ii) per klantengroep, en (iii) per facturatiefrequentie (jaarlijks/maandelijks). Naast gegevens over het aantal toegangspunten, die een idee geven van het aantal meetinrichtingen en netgebruikers, wordt het aantal allocatiepunten ook steeds relevanter om marktgerelateerde evoluties zoals zuivere vermarkting van injectie en maandfacturatie op te volgen.
- Data-uitwisseling met derde partijen:
 - De rapportering wordt uitgebreid met een rapportering per kwartaal van het aantal goedgekeurde datatoegangscontracten, met een overzicht van het aantal nieuw goedgekeurde contracten en het aantal contracten dat werd beëindigd. Deze rapportering is relevant om de evolutie van het gebruik van geautomatiseerde datatoegang mee op te volgen.
 - Bij de rapporteringen over het aantal toegangspunten met een klein- en grootverbruiksmetinstrument waarop (niet- en wel geautomatiseerde) datatoegang plaatsvindt wordt een aggregatieniveau 'per dienst' toegevoegd. Hierdoor wordt informatie ter beschikking gesteld die toelaat inzicht te verkrijgen over de populariteit van bepaalde diensten bij verschillende klantengroepen (klein-/grootverbruiksmetinstrument), en bij derden die sporadisch of regelmatig datatoegang vragen (geautomatiseerd, niet-geautomatiseerd).
 - De rapporteringen over het aantal aanvragen voor (niet- en wel geautomatiseerde) datatoegang op toegangspunten met een klein- of grootverbruiksmetinstrument worden geschrapt. Het aantal aanvragen is minder relevant omdat een aanvraag kan gebeuren voor meerdere toegangspunten tegelijk. We beperken de rapportering dus tot het opvolgen van het totale aantal datatoegangscontracten, en het aantal toegangspunten waarop datatoegang plaatsvindt.
 - We voegen een nieuwe rapportering in, per kwartaal, van het aantal toegangspunten waarvoor de kwartierwaarden in Mijn Fluvius werden geactiveerd.